

Papež Frančišek v Foljanu in Redipulji ob 100-letnici prve vojne Človeštvo, ki ga še vedno prekriva Kajnova senca, potrebuje jok!

Vojna je norost in brezbrizno človeštvo se te lekcije še ni naučilo. S to pomenljivo mislijo je papež Frančišek ob nedeljski molitvi angelovega češčenja povzel svoj kratki, a odmevni obisk naših krajev dan prej, v soboto, 13. septembra 2014. Po prvi svetovni vojni je bila druga, za njo mnogo drugih, ki potekajo še danes, je dejal. "Kdaj se bomo naučili to lekcijo"? Z okna apostolske palače je zbranim na Trgu sv. Petra povedal, da je na avstro-ogrskem pokopališču v Foljanu in med mašo pri vojaškem spomeniku v Redipulji molil za mrtve v t. i. veliki vojni. Molil je za vse padle, brez izjeme, in za žrtve vseh vojn. Številke so zastrašujoče, "govori se o okrog 8 milijonih padlih mladih vojakov in približno 7 milijonih civilistov". Na praznik povišanja sv. križa je zato vernike pozval, naj zrejo Križanega Jezusa: tako bodo razumeli, da "sovrastvo in zlo lahko premagata le odpuščanje in dobrota, da vojna lahko samo povečuje zlo in prinaša smrt".

V dneh po zgodovinskem obisku v javnosti močno odmevajo besede "A me che importa?" (prev. "Kaj mi mar"? oz., bolje, "Kaj me briga?"), ki jih je v razmeroma kratki homiliji ponovil kar desetkrat. Papež je še enkrat pokazal na grozovite posledice "globalizacije brezbriznosti", o kateri je govoril že na Lampedusi. Za to, kar se nas osebno ne tiče, kar je - časovno ali zemljepisno

- oddaljeno, se očitno ne znamo več zgražati, ne znamo jokati. Kot Kajn. Zato vsi potrebujemo spreobrnitev srca, preseči moramo dosedanja ločevanja in stare logike. Vsi smo varuhi svojih bratov, odgovorni za vse! Zato sveti oče ni obiskal samo mogočno kostnico v Redipulji, kjer počivajo ostanki okrog sto tisoč italijanskih vojakov, temveč se je še prej poklonil - popolnoma sam, globoko zbran in v tišini - nekaj manj kot 15 tisoč vojakom različnih narodnosti (med njimi so tudi Slovenci), ki so padli med bitkami južnega dela Soške fronte in sedaj počivajo na bližnjem avstro-ogrskem pokopališču. Pred vhodom so Frančiška, ki se je pripeljal s preprostim

golfom, pričakali župan Antonio Calligaris, župnik Duilio Nardin in osnovnošolski otroci; slednjim je sveti oče naročil, naj bodo vedno na strani dobrih ljudi. To je bil tudi edini stik s "preprostimi" ljudmi, saj ga večji del množice v Redipulji, kjer naj bi se zbralo več kot 20 tisoč ljudi, ni videl niti od daleč. Okrog oltarja ob vznožju kostnice, kjer je potekala maša, so namreč bili zlasti prestavniki oblasti (med njimi - kot predstavnica vlade - obrambna ministrica Roberta Pinotti, predsednica FJK Debora Serracchiani in številni drugi) in na tisoče vojakov. Sam papež, ki je daroval mašo za žrtve vseh vojn vidno presunjen, z veliko bolečino na obrazu in v tesni drži, je tudi želel, da bi se zaradi narave obiska ves čas ohranilo čim bolj zbrano vzdušje. Šlo je za poklon mrtvim in ne za praznično priložnost, kot je poudaril tudi goriški nadškof msgr. Redaelli. Če papež ni šel med ljudi, kot to ponavadi in rad dela ob drugih priložnostih, zato ali zaradi vse pogostejših opozoril diplomatskih predstavnikov, češ da bi lahko bil tarča napada skrajnežev, po vsej verjetnosti ne bomo nikdar vedeli. Dejstvo je, da je bil obred (med domaševalci je bilo - poleg vojaških vikarjev iz 14 držav - tudi nekaj kardinalov in veliko škofov; slovensko Cerkev so zastopali kard. Franc Rode, msgr. Andrej Glavan, msgr. Jurij Bizjak, msgr. Metod Pirih in msgr. Alojz Uran) razmeroma preprost in kratek, nato pa so moža v belem, ki je pa v homiliji (v celoti jo objavljamo na str. 4) odločno in jasno povedal vse, kar je želel, odpeljali na letališče, od koder je tri ure po prihodu že odletel proti Rimu.

/str. 4

Slovenci po svetu

Rojak iz Clevelanda prof. Vinko Lipovec je obiskal rodne Domžale in se mudil tudi v naših krajih

2

Gorica

MePZ Bratuž ima novega dirigenta, Davida Bandlja. Pogovorili smo se z njim in s predsednikom Markom Terčičem

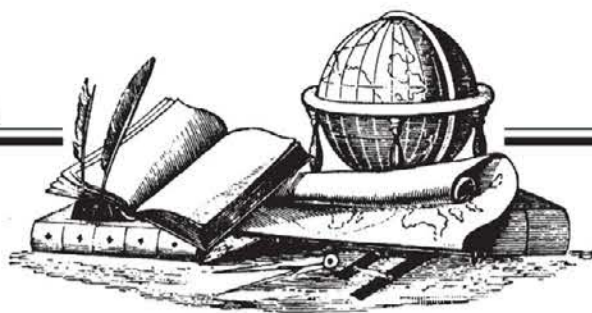
3

Trst

Gledališki vrtiljak stopa v 17. sezono in bo mladim abonentom ter njihovim družinam ponudil sedem predstav

10

Iz slovenskega Clevelanda

Prof. Vinko Lipovec na obisku v naših krajih

Ugledni ameriški Slovenec prof. Vinko Lipovec, ki bo 22. januarja dopolnil 100 let, se te dni po nekajtedenskem bivanju v rodni

Katoliško knjigarno, naše uredništvo in Goriško Mohorjevo družbo. Pogovorila sta se z glavnim urednikom Jurijem Paljkom, kolegi in ostalim osebjem. Potem

venskih izobražencev Sergij Pahor, časnikar Miro Oppelt in predstavniki KDČ Lučka Krežmar, Sandi De Luisa ter Ivo Jevnikar.

Prof. Vinko Lipovec se je rodil v Sp. Jaršah pri Domžalah. Že v mladih letih je bil dejaven v katoliških organizacijah. V Ljubljani je diplomiral iz zgodovine in zemljepisa. Med vojno so ga Nemci kot vidnega predstavnika Slovenske legije poslali v Dachau. Po vojni je bil nekaj let v Münchnu, kjer je urejal list Slovenija. Leta 1949 se je izselil v Cleveland in bil tri desetletja glavni urednik dnevnika Ameriška domovina, ki je bil do ukinitve leta 2008 najstarejši neprekinjeno izhajajoči slovenski časnik v svetu.

Foto dpd

Domžalah vrača v Cleveland. V petek je skupaj z duhovnikom Jožetom Božnarjem, ki je že 35 let župnik v slovenski župniji sv. Vida v Clevelandu, obiskal tudi Gorico in Trst ter se srečal z nekaterimi našimi družbenimi delavci.

Prva postaja je bila pravzaprav v Novi Gorici, kjer ju je pričakal pobudnik obiska in spremljevalec Ivo Jevnikar, nakar jima je Sveto Goro kratko predstavil zgodovinar Renato Podbersič. Sledil je obisk Kulturnega centra Lojzeta Bratuža v Gorici, saj je prof. Lipovec kot urednik Ameriške domovine priskočil na pomoč pri nabirki ameriških Slovencev za gradnjo Katoliškega doma. V Centru ju je sprejel Damjan Paulin, ki je spregovoril o preteklem in sedanjem utripu tega večnamenskega središča. Ob njem je bil nekdanji profesor v Clevelandu Karl Bonutti, pozdravil ga je pokrajinski tajnik SSK Julijan Čavdek, čisto posebno pa je bilo srečanje s 95-letnim starim znancom iz ljubljanskih let prof. Martinom Krannerjem. Nato sta gosta obiskala Travniki,

ko sta si v spremstvu časnikarke Erike Jazbar še kratko ogledala glavne znamenitosti Gorice, ki so povezane s slovensko prisotnostjo, sta se podala v Trst. Osrednja točka obiska sta bili Knjižnica Dušana Černeteta in Peterlinova dvorana v Ul. Donizetti, kjer se je razvil daljši razgovor o položaju zamejskih in zdmskih Slovencev, zlasti o verskem, kulturnem in medijskem položaju v Trstu in Clevelandu. Pri njem so sodelovali glavni urednik Mladike in Slovenske prosvete Marij Maver, predsednik Društva slo-

župnik Jože Božnar, ki je marca obhajal 70-letnico, je bil v duhovnika posvečen leta 1970. Rodil se je na Notranjskem. Kot otrok se je z družino preselil v Kanado, kjer se je šolal, duhovniško izobrazbo pa je dokončal v Clevelandu. Leta 1972 je postal kaplan v živahni, več kot 120 let stari slovenski župniji sv. Vida v Clevelandu. Ko je bil tedaj župnik in kasnejši pomožni škof Edvard Pevec premeščen, pa je leta 1979 postal njen župnik, kar je še danes.

EJ

Podpredsednik Deželne sveta Gabrovec se je udeležil maše v Redipulji

Spomin v znamenju molitve za mir v svetu

Deželni svet je pred enim letom skoraj soglasno sprejel zakon o zaščiti in ovrednotenju zgodovinsko-kulturne zakladnice prve svetovne vojne, ki ureja posege v okviru spominskih svečanosti ob stoletnici začetka prve velike morije dvajsetega stoletja. Zakonski predlog je pridobil na evropskem duhu in ga zaznamuje izrazito mirovniški pečat. Že uvodoma smo izrecno poudarili, da je zakon usmerjen v utrjevanje kulture miru in sožitja med narodi. Sam sem si posebej prizadeval, da so v zakonu izrecno navedene pobude za pošteno in torej objektivno branje tistega časa, ki se je v italijansko zgodovinsko vse do da-

nes zabeležil dokaj neuravnoteženo. Tudi v svojih posegih v deželni zbornici sem posebej izpostavil krvavo rdečo nit, ki je zaključek prve svetovne vojne povezal z vzponom fašizma in nato z novimi grozotami druge svetovne vojne. Trst je imel v tem kar nekaj žalostnih primatov: julija 1920 je gorel Narodni dom, septembra 1930 so na Bazovski gmajni padale prve žrtve evropskega antifašizma in v nekdanjem srednjeevropskem mestu je Mussolini proglašal rasne zakone. Italijansko nacionalistično mitiziranje in poveljevanje prve svetovne vojne sta bili naravni povod k vsemu temu. V novi deželni zakon smo lani poleti vnesli načela enako-

vrednega obravnavanja in spoštovanja dostojanstva vseh padlih vseh narodov in na vseh frontah, tako kot smo posebej pozornost namenili tudi bolečim posledicam za civilno prebivalstvo zlasti v zaledju bojnih prizorišč. Stoletnico prve svetovne vojne lahko resnično spremenimo v priložnost za kulturni in gospodarski razvoj tega prostora, ki ga je bila vojna vihra vsestransko in trajno prizadela. Evharistična daritev, ki jo je vodil papež Frančišek, naj bo zato nov korak k spravi, z mislijo in molitvijo blizu vsem ljudem in narodom v svetu, ki so še danes ukleščeni v grozi vojnih spopadov.

Težka prihodnost za poučevanje slovenščine v Kanalski dolini

Projektno delo je obrodilo sadove

Izvršni odbor Sveta slovenskih organizacij je zasedal v sredo, 10. septembra, na pokrajinskem sedežu v Čedadu. Zasedanje je bilo namenjeno oceni delovanja pred poletnim preporočilom in določitvi programskih smernic za prihodnje leto in novo sezono. V svojem začetnem poročilu je predsednik SSO Drago Štoka ocenil, da je trenutno več dejavnikov, zaradi katerih je nastala v naši družbi določena nejasnost. Tako v Sloveniji kot v Italiji in Deželi FJK so na politično-institucionalnem nivoju v teku postopki, ki zadevajo ključne organe, kateri imajo pristojnosti v odnosu do slovenske narodne skupnosti v Furlaniji Julijski krajini. Gre za oblikovanje nove slovenske vlade in nastope ministra za Slovence v zamejstvu in po svetu, obenem gre tudi za trenutne težave v zvezi s pristojnim deželnim odborništvom, za pričakovane za sklic novega paritetnega odbora in za obnovo vladnega omizja za izvajanje zaščitne zakonodaje. Pri tem je potrdil solidarnost celotnega izvršnega odbora članu deželne posvetovalne komisije Riccardu Ruttarju ob nedavnem napadu na njegovo delo in poseg v tej komisiji.

Svet slovenskih organizacij je pozitivno ocenil potekanje letošnjih 49. študijskih dnevoev Draga, ki ostajajo osrednji dogodek v sklopu slovenske narodne skupnosti v FJK. Na proslavi v spomin na bazoviške žrtve pa je dobrodošlo, da je bilo letos več pozornosti posvečene narodnim vsebinam in izzivom, ki so bili tudi izhodišča, zaradi katerih so se štirje junaki odločili za boj proti raznarodovanju in v tem prepričanju darovali lastna življenja. Na Tržaškem tudi odmeva obnova šole na Opčinah, za kar pa je pokrajinski predsednik Igor Švab zagotovil

stalno in budno spremljanje celotnega postopka.

Izvršni odbor Sveta slovenskih organizacij je pozitivno ocenil projektno izvajanje, pri katerem je

Drago Štoka

stabilno in budno spremljanje celotnega postopka. Poleg evroprojekta Jezik, ki se postopoma bliža zaključku, je v teku evroprojekt Enri, ki zadeva obnovljive vire energije, pri tem analizira uporabo teh v strukturah organizacij in društev. Še poseben odmev je imel zadnji posvet v Trstu, zaradi katerega je več institucij, ki se ukvarjajo s podobno tematiko, predlagalo sodelovanje.

Izvajanje projektov poteka tudi na Goriškem, kjer je bil uspešno zaključen projekt "Vojna je strašna stvar", ki je zadeval prvo svetovno vojno. V zaključnem delu pa je večji projekt Živi Kras, ki ga sofinancira LAS Kras, v sklopu katerega so bile skupaj s Šolami izvedene številne delavnice in nastavljena posebna spletna stran www.zivikras.eu, za katero je izrazilo zanimanje več zgodovinskih društev in turističnih operaterjev.

Izvršni odbor SSO je nato obravnaval vprašanje obstoja ministra za Slovence v zamejstvu in po svetu v vladi Republike Slovenije, ki pa je zdaj rešena zadeva. Začudenje pa zbujajo dejstva, da v

tiskovnem sporočilu Slomaka ni bila izrecno izražena zahteva po prisotnosti ministra, na kar je sicer predsednik Štoka opozoril, a opozorilo ni bilo upoštevano.

Izvršni odbor je tudi obravnaval vprašanje uporabe prostorov v sklopu Gorske skupnosti Terskih in Neđiških dolin ter Brd v Špetru, ki so izrecno namenjeni za slovenske organizacije. SSO je mnenja, da je v te prostore potrebno prinesiti nadaljnje delovanje slovenskih organizacij, tudi tisti del dejavnosti v sklopu SMO, ki jih tam ni mogoče izvesti zaradi stiske prostorov.

Poučevanje slovenskega jezika v Kanalski dolini je drugo pomembno odprto vprašanje v videmski pokrajini. O tem je poročala Anna Wedam, ki je poudarila resno nevarnost, da se učenje slovenskega jezika prekine, in to zaradi pomanjkanja finančnih sredstev, ki jih je do zdaj zagotavljala Gorska skupnost. Sicer je tudi podoben problem glede nemškega in furlanskega jezika. Pred zaključkom je izvršni odbor SSO vzel na znanje poročilo Bernarda Špacapana, ki se je udeležil avdicije v pristojni komisiji Deželne sveta, ki obravnava deželno reformo za zdravstvo. Špacapan je poročal o zahtevah, da se v reformi upoštevajo že ustaljene pravice do uporabe slovenskega jezika in da ostane zdravstvo v službi občanom tudi na teritoriju. Prav tako je bil izvršni odbor, po zaslugi poročila Julijana Čavdka, seznanjen s projektom za izgradnjo manjšega uplinjevalnika v industrijski coni občine Tržič, o katerem se bodo v kratkem morale izreči občine Tržič, Devin-Nabrežina in Doberdob ter goriška in tržaška pokrajina.

Svet slovenskih organizacij

Povejmo na glas

Človekov nemir se nevarno krepi

Kar čez noč smo se znašli v zaostrenih razmerah in kar čez noč je zaostritev segla preko roba. V mislih imamo predvsem dvoje pomenljivih žarišč in to sta napovedan boj zoper samozvano Islamsko državo ter ukrajinska kriza, ki tudi ne obeta nič dobrega. Zahodni svet z Združenimi državami na čelu je sklenil okrepiti vojaške akcije, ki naj zajezijo "svetovno grožnjo" Islamske države - s tem v zvezi že poteka dobava orožja tistim, ki omenjeni državi nasprotujejo na terenu. Močno je pri tem vpletena Evropska unija, torej mi vsi. In potem je tu Ukrajina, kjer Rusija očitno želi ponovno stopiti na svetovno prizorišče in istočasno spodkopavati Evropo, kar je vsekakor dodatna težava. In tukaj se je mogoče spomniti nekaterih razlagalcev zgodovine, da se vsakih nekaj desetletij stopnjuje stiska človeka do te mere, da slednji dopusti uporabo sile, ker se je množično znašel v tesnobnem in brezizhodnem položaju. Vsakršna in s tem tudi sedanja kriza pa tesnobo in občutek brezizhodnosti v človeku podžigajo, dokler ni teža prevelika in narekuje razbremenitev. In ta razbremenitev je v kar najhitrejši rešitvi problemov, se pravi v vojaškem posegu proti vsem, ki so za stisko in brezizhodnost menda krivi. Nemara niti ne bi omenili navedenega razloga za stopnjevanje zaostritev in možnost silovitejših ter razsežnejših spopadov, ko ne bi pred nekaj tedni papež Frančišek izrekel trditve, da se je že pričela svetovna vojna, v tem trenutku razdrobljena na več kosov oziroma

žarišč. Prav gotovo je papež o dogodkih in njihovem ozadju, se pravi namenih, dobro obveščen, verjetno pa se ne motimo, če rečemo, da v prvi vrsti oprijemljivo čuti notranje stanje sodobnega človeka, ki ga siceršnja kriza potiska v negotovost in vrtince vse bolj nemirnega strahu. Odveč je dodajati, da je papežovo videnje možnosti še večjega števila žarišč, ki se utegnejo med seboj povezati, odzvenelo skrajno močno - tako, da ni bilo mogoče zaslediti komentarjev, ki kot da so zaradi groze ostali nemi in brez besed. Brez besed bi ostali tudi mi, ob nekaterih izjavah v domačih bregovih, ko se ne bi zavedali razlogov za zaostrovanje, ki je nalezljivo, kar dokazuje, da človekov nemir že išče izhod po poti sile. Pred približno dvema tednoma je znani italijanski zvezdnik Al Bano izrekel veliko razumevanje za poseg Rusije v Ukrajino. "Rusija se zavzema za Ruse" - način potemtakem ni važen - in "kar je za Rusijo Ukrajina, to je za Italijo Istra" - točno tako. Srhljiva izjava in še bolj srhljiva tišina ob njej. "Skrb Rusije za Ruse" je pozdravil tudi Berlusconi. Miloševićevo geslo, naj bo srbska država povsod tam, kjer živijo Srbi, očitno ni izgubilo na veljavnosti in dogodki na Balkanu so jasno pokazali, kakšno uničenje in tragedija se zgodita, če želimo to načelo spremeniti v prakso. Sedanji človekov nemir je torej dobesedno grozeč in skrajni čas je, da ga umirimo - vojne so zagotovo daleč najslabša in lahko pogubna izbira.

Janez Povše

POGOVOR Marko Terčič, David Bandelj

Z novim dirigentom novim ciljem naproti

Nova sezona, novo poglavje. Tako bi lahko povzeli novi začetek pri MePZ Lojze Bratuž, ki se po štirinajstih letih na odru predstavlja z novim dirigentom. Taktirko zbora je od zborovodje Bogdana Kralja prevzel goriški dirigent David Bandelj. Za pevci MePZ Lojze Bratuž je sicer uspešna sezona, ki jo je kronala izdaja prve zgoščenke. Zagnanost in volja do dela sta še vedno močno prisotna, trdi predsednik zbora Marko Terčič. Z njim in z novim dirigentom Davidom Bandeljem smo opravili pogovor o ciljih, željah in načrtih goriškega mešanega pevskega zbora v novi sezoni.

Začeli bomo s teboj, Marko. V MePZ Lojze Bratuž stopate v novo sezono s pomembnejšo novostjo, novim dirigentom. Bi nam nekoliko spregovoril o tem?

MT: Za nami je zelo uspešna sezona, ki je bila polna koncertov, tekmovanj in zadoščenj. Tekmovali smo v Negotinu v Srbiji na Mokranjčevih dnevih in tam zasedli tretje mesto. Nastopali smo tudi na tekmovanju v Vittoriju Venetu, kjer smo osvojili drugo mesto v kategoriji ljudskih pesmi. Zmagovalec naše kategorije je potem osvojil tudi veliko nagrado tekmovanja. Višek sezone je bil izid naše prve zgoščenke ob sklepu lanske sezone. Skratka, šlo je za intenzivno sezono. Ob njenem sklepu smo v zboru začeli razmišljati tudi o spremembah in pomladitvi, ki bi jih bil potreben naš pevski sestav. S prejšnjim dirigentom Bogdanom Kraljem smo se tako odločili, da prekinemo sodelovanje. Med dirigenti, ki bi lahko prevzeli vaje našega zbora, sem takoj pomislil na Davida Bandelja. Prijatelj sva že dalj časa, tudi odbor je soglašal s takim izborom. David vodi tudi mladinski pevski zbor SCGV Emil Komel: ideja je bila torej tudi ta, da bi ustvarili neki pretok. Njegovi mladi pevci bi lahko, ko nekoliko odrastejo, prestopili k nam. Dobili smo mladega dirigenta, obetamo si tudi nove mlade pevec.

Koliko članov šteje danes zbor?

MT: Približno štirideset. To je v bistvu neka stalnica zadnjih let. Pred leti nas je bilo sicer nekaj več, okoli petdeset, a gre za ciklične spremembe. Današnji sestav zbora je, tako bi ga lahko poimenoval, tisto zvesto in trdno jedro zbora.

David, nov dirigent, nov navel evforije?

DB: Ja, upam da res. Kako je v tebi dozorela odločitev, da boš sprejel Markovo ponudbo?

DB: Vesel in počaščen sem, da je Marko skupaj z odborom pomislil name. MePZ Lojze Bratuž ima svojo tradicijo in svojo zgodovino. Odločitev ni bila enostavna. Imam veliko obveznosti, začeni s družino. Skupaj pa smo se odločili, da gremo v to sodelovanje. Dogovorjeno je, da bomo poskusno sodelovali prvo leto in potem, to je želja vseh, podaljšali sodelovanje. Skratka, prvo leto bo posvečeno spoznavanju in sprožanju dinamik, ki so nujne v odnosu med dirigentom in

zborom.

Ali bi lahko spregovorili o konkretnih ciljih?

DB: Prva sezona je najtežja. Dirigent ima svoje predstave, pevci svoje. Ta različna gledanja je treba uskladiti. Posebnih ciljev ni. Želim osvežiti repertoar, narediti kaj zanimivega, vokalno in glasbeno rasti skupaj s pevci, kar je zelo pomembno tudi za dirigenta. Sam sem, tako kot pravi tudi Marko, sprejel izziv pomladitve, to pa je dolgoročni cilj, ki ga bomo ocenjevali čez čas.

Bi lahko bil ti vezni člen, da se ustvari tisti pretok, o katerem govori Marko, med mlajšo generacijo, ki jo med drugim vodiš v Mladinskem pevskem zboru SCGV Emil Komel, in odraslim zborom, v tem primeru MePZ Lojze Bratuž?

DB: Sam razmišljam o neke vrste zborovski piramidi, ki jo Gorica premore. Moja želja je ta, da bi bil MePZ Lojze Bratuž vrh te piramide. Prehajanje bi bilo potrebno sistematizirati, zbor Bratuž pa bi bil reprezentativni zbor za celotno Goriško. Spomnimo naj, da v njem pojejo pevci iz širšega območja Goriške, ki sega do Vipavske doline. V Gorici tak zbor manjka, čeprav imamo pri nas zborovske skupine, ki so s svojim delom že tlakovale pot zborovstvu za prihodnja leta. V mislih imam predvsem MePZ Hrast in DVS Bodeča Neža. Če želi zbor Bratuž ostati na nivoju, ki mu pritiče, se more tem dinamikam zborovstva tudi prilagoditi: to pa me ne skrbi, ker imajo pevci zdrave pevške ambicije in vedo, kaj so vrednote in cilji, ki jih bomo skušali dosegati.

Marko, kako misliš, da bo zbor sprejel izzive, ki vam jih ponuja David?

MT: O ciljih smo se seveda najprej pogovorili znotraj zbora. Pri vseh je bila želja poseči po nečem novem: po spoznavanju novega repertoarja, po novih izzivih. Pomladitev zbora spada v ta kontekst, sem spada tudi odločitev o Davidu kot novem dirigentu. S tem se je uresničila ena od mojih želja. MePZ Lojze Bratuž ima na Goriškem zgodovino in tradicijo, vse odkar ga je ustvaril g. Mirko Filej leta 1951. Moja želja je, da bi postal naš zbor spet vodilna realnost oziroma vrh tiste piramide, o kateri je govoril David.

To pa zahteva vlaganje energije in truda tudi pri pevcih...

MT: Zdajšnji sestav MePZ Lojze Bratuž je angažiran in je pripravljen na delo in garanje. Naslednja stopnja je uvajanje novih pevcev: potrebno je predstaviti "našo ponudbo", da bo postala zanimiva. To je ključ za pridobitev novih članov in za rast zbora. David je govoril o projektne sodelovanju za eno sezono: srčno upam, da bomo to sodelovanje podaljšali.

Želje so najbrž obojestrani

ske...

DB: Seveda...

David, govoril si o obnovitvi repertoarja. Kako si to zamišljaš in kaj novega bi rad vnesel v repertoar zbora?

DB: Zbor, ki šteje štirideset ljudi, nudi dirigentu veliko izvedbenih možnosti. Sam sem si načrtal pet možnih smeri, ki smo jih z zborom obravnavali in se potem za eno od teh odločili. Ne bomo vsekakor

širše sodelovanje med zborovodji na področju vokalne tehnike. Tako bomo dvignili kakovostno rast naših pevcev. Na Slovenskem, tudi na Goriškem, imamo veliko strokovnjakov na področju vokalne tehnike in to moramo izkoristiti.

Kaj pa organizacijska plat? Če je za umetniško odgovoren dirigent, je za organizacijsko predsednik in odbor. Kakšni bodo izzivi na tem

denih nastopov je tradicionalna Cecilijanka. Naš zbor ima nekaj že ustaljenih terminov: poleg že omenjene Cecilijanke, je tukaj na primer še Primorska poje. Zadnja leta redno sodelujemo pri praznovanju Sv. Ivana, ki ga prireja Duhovnja sv. Ivana v Gorici. Imamo jo za svojo župnijo. Stalnica v sezoni je dalje tudi zaključni koncert. Drugi nastopi pa so seveda stvar programacije in programske izbire. Žal se moramo nekaterim ponudbam za nastope tudi odreči, zaradi časovne stiske.

So v programu MePZ Lojze Bratuž tudi kaka tekmovanja?

DB: Trenutno še nimamo takih načrtov. Tekmovanje ni samo sebi namen, ampak je del neke poti. Ko bo za nami že nekaj več prehojenih poti in nekaj obdelanega programa, se bomo nedvomno preizkusili tudi na kakem tekmovanju. To je enkratna priložnost za rast zbora, hkrati pa priložnost, da zbor spozna tudi širša okolica in drugi zbori. Ker je slovensko zborovsko okolje zelo kakovostno, bo to tudi za MePZ Lojze Bratuž izjemna priložnost.

Slovensko zborovstvo, kot sam praviš, je visoko kakovostno. Kako pa gledaš na zborovodsko šolo v Sloveniji in seveda posebej pri nas?

DB: V zadnjih časih se je pojavilo veliko mladih in zelo sposobnih zborovodij. Jasno jim je, kam želijo z zborom priti. Tak pristop bogati pevski prostor: pripomore k rasti kakovosti določenih zborov, ki bodo zato najbrž "privilegirani" pred drugimi. Spekter zanimanja mladega človeka je danes precej obsežnejši, zbor ni več edina realnost na vasi, v kateri človek vzpostavlja socializacijski odnos z drugimi. Skupine, ki so temeljile na druženi

let dalje. Zato sem prepričan, da je treba začeti že od malih nog. V tej smeri je tudi ideja o piramidi na Goriškem, o kateri smo se prej pogovarjali. Pogoji za podobne nastavke so po mojem mnenju tudi v Dobrodo.

Prav pa je, da se ohranijo tudi tisti pevski zbori, ki temeljijo predvsem na želji po druženju v okviru pevskih sposobnosti vsakega. Gre za zelo pomembni faktor, ker je to del širše kulture. Vprašanje pa je, kako se bo elita, ki deli finančna sredstva, opredelila okoli tega vprašanja. Občutek seveda imam, da bo kultura vselej potegnila kratko in da bo najmanj pomembna finančna postavka.

Marko, kako ti gledaš na vključevanje mladih in kako misliš, da se lahko premaga tista začetna faza vključevanja mladih in spoznavanja novega ambienta?

MT: Jaz sem v zboru začel peti pri 15 letih. Danes to ni več tako samoumevno. Mladi lahko zbirajo med tisoč drugimi dejavnostmi. Mi moramo biti zato zanje zanimivi: dati jim moramo možnost, da so pri nam ustvarjalni, a da se hkrati zabavajo in da se imajo lepo. Potrebno je torej imeti pravi prijem in mislim, da Davidu tak pristop ni tuj. Mladim je treba ponuditi možnost, da nekaj naredijo, da kaj tudi zgrešijo. Ampak treba jim je pustiti manevrski prostor. In tega bi se morale držati tudi naše ustanove, zato da bi bile še naprej zanimive za mlade, ki jih bodo nekoč prevzeli.

David, kako ocenjuješ razlike pri delu z mladinskim in odraslim zborom? Sodobni zborovski prijem namreč vidijo v mladinskem petju neko samostojno in povsem avtonomno kategorijo in ne samo neki vstopni prag za odrasle zборе.

DB: Ja, strinjam se. Svojo zborovodsko pot sem začel pri odraslih zborih, nadaljeval pa sem z mladinskimi. Gre za dve različni zadevi. Vsaka faza v petju pomaga pri pevskem oblikovanju človeka: pevec bo zaradi tega bolj bogat, svoja znanja pa bo lahko uporabil tudi v svoji nadaljnji karieri. Če gre pevec že v otroških in najstniških letih skozi pomembne pevske izkušnje, si bo v odraslih letih postavljal višje in bolj kakovostne cilje, kar hkrati pomeni, da bo pripravljen več vlagati v svojo formacijo. Skratka, s tem bo pridobil ne samo pevec, ampak celoten zbor. Kakovostni pevci in zbori so po tranzitivni lastnosti odskočna deska in talilnica dobrih dirigentov.

Za konec: kdaj pa boste pri MePZ imeli pevske vaje?

MT: Izkoristil bi to priložnost, da bi povabil tudi nove pevec, da se nam pridružijo. Vaje imamo enkrat tedensko ob ponedeljkih ob 20.00 v pevski sobi v KCLB. Po potrebi bomo imeli še dodatne vaje ob četrkih. Vsi, ki jim je zborovsko petje pri srcu, so zato vabljeni, da se nam pridružijo.

Andrej Černič

vnaprej razkrivali, kaj nameravamo. To je presenečenje. Slovenija je na zborovskem področju v samem svetovnem vrhu. Slovenija se zelo hitro razvija na zborovskem področju in tudi vse nove dinamike tega sektorja hitro osvaja. Pri zboru Loze Bratuž bi rad ohranil to posebnost, da gre za zbor, ki združuje slovensko, italijansko, evropsko, morda tudi svetovno zborovsko ustvarjanje: tukaj je tudi veliko mladih skladateljev, ki znajo dobro pisati. Zbor Bratuž je v preteklosti segal v zelo raznovrsten repertoar, od klasičnega do sodobnega. Izzivi so torej poseči po tisti zborovski zakladnici, ki se pri nas ne izvaja, in v to smer bomo tudi šli. Gre za nordijski, pa tudi ameriški tip zborovstva: tem dinamikam v Sloveniji sledijo že dalj časa. Ker je

področju in kako boste reševali tukaj težave?

MT: Težave, s katerimi se sooča MePZ Lojze Bratuž, so skupne tistim vseh podobnih skupin. Govorimo seveda o finančnih težavah: sredstev ni, vsako delovanje je tako močno oteženo. Pri nas smo imeli vselej racionalno in nekoliko varčevalno politiko, tako da smo tudi na tako stanje pripravljani. Tudi z organizacijskega vidika deluje naš zbor zelo dobro: odbor sestavlja nekaj zavzetih ljudi. Razumemo se in smo pri sodelovanju prava ekipa. Delo si porazdeljujemo, celotno breme se tako ne prevali samo na predsednika. Vaje imamo v Kulturnem centru Lojze Bratuž, tako da smo kriti tudi z logističnega vidika.

Kje vas bomo v kratkem lah-

Foto ddp

Slovenija dokaj majhna, najde dobra partitura vedno pot v širšo javnost: veliko je zborov, ki take partiture lahko izvaja.

Pomembna je dalje tudi vokalna tehnika in tehnična priprava vsakega pevca?

DB: Danes je to že nuja. Dirigent mora imeti v to vpogled, zato bi bilo pomembno čim

ko videli? Kje boste imeli prve letošnje nastope?

MT: V programu imamo doslej tri nastope. 20. septembra bomo peli pri zlati obletnici orgljanja našega nekdanjega pevca Marjana Medveščka iz Ročinja. Oktobra bomo nastopili na dobrodelnem koncertu v Novi Gorici, ki ga prireja Karitas. Zadnji od zdaj že predvi-

ju, bodo zaradi naraščanja kakovosti najbrž nekaj izgubile: mlad človek se namreč lahko odloča med številnimi dejavnostmi. Težje je privabiti mladega človeka v zbor, če sam nima nekega ozadja in vzgoje na tem področju. To opažam tudi pri mladinskem zboru, ki ga vodim: tam imam v glavnem mlade, ki pojejo že od otroških

Msgr. Jože Plut, slovenski vojaški ordinarij

Kraj, ki si ga je papež izbral, ko je v bistvu najprej obiskal pokopališče avstro-ogrskih vojakov in nato Redipuljo, je pokazal, da želi počastiti vojake, ki so padli na tej fronti; preko milijon jih je bilo, ogromna številka! Z načinom, kako je umirjeno maševal in prišel med ljudi, je pokazal, da je treba za mir in spravo delati na drugačen način, kot smo nekoč počenjali: s sproščenostjo, z umirjenostjo, s pogledom naprej, z odprtostjo,

z umirjenostjo narediti korak naproti drugemu. Zanimivo: tudi maša, čeprav jo je vodil papež, ni bila nič kaj pompozna, ampak je vse potekalo umirjeno in z bogatim sporočilom. Tudi oljenke miru iz Assisija, ki jih je podaril vsem škofom, vojaškim ordinarijem in predstavnikom drugih verskih skupnosti, je simbolno izročil prav s tem namenom, da se želja po prizadevanju za mir ponese naprej. V vojaškem vikariatu smo že dogovorjeni, da bomo maše za domovino, molitve za mir doma in po svetu, ki jih imamo vsak četrtek v stolnici v Ljubljani, imeli vedno ob tej sveči, da bomo tudi tako delali za mir. Sam sem tudi vojak in vem, da si večina vojakov najbolj želi miru, kar je največji nesmisel, če človek gleda z druge strani. Fantje ne trenirajo, da bodo ubijali, ampak da bodo branili in delali mir. Delajo za to.

Papež je bil glede nacionalizmov in ideologij neomajen. Prav nacionalizmi so pripeljali v prvo vojno, ki se žal s koncem ni končala, ampak se je tisti navidezni vir samo podaljševal; eni smo izgubili ogromno nacionalnega ozemlja, drugim je bila naložena taka vojna odškodnina, da je niso mogli plačati. Tudi zmagovalci so bili prizadeti, ker so izgubili milijone vojakov; ni bilo delovne sile, ni bilo napredka. Trpljenje se je žal končalo šele v drugi vojni z ideologijami, ki so vmes nastopile, in z vsemi posledicami, ki so se vleklo do konca 20. stoletja. Sveti oče je poudaril, kdo je prvenstveno povabljen k delu za mir, kdo dela in kdo je velikokrat najbolj odgovoren, da pravega mednarodnega miru ni; pa niso to tisti dobri politiki, ampak velikokrat ljudje, ki mislijo, da so politiki: zlorabljajo voljo, čustva ljudi, skupin, lahko so to žal tudi verski voditelji.

Je kdo ostal razočaran? To ni bila ne vojaška parada ne praznik

Škoda, da je bil novinarjem dejansko prepovedan dostop do središča dogajanja, da bi lahko pozorno sledili obraznim kretnjam vojaških oblasti, ko je papež Francišek med svojo homilijo jasno obsodil vojno industrijo: dejal je, da je še veliko vojnih žrtev zato, ker so "tudi danes v ozadju interesi, geopolitični načrti, pohlep po denarju in oblasti, in je vojna industrija, ki se zdi, da je tako zelo pomembna! In tudi načrtovalci groze, vsi ti organizatorji spopadov, kakor tudi prodajalci orožja, imajo v srcu napis 'Kaj me briga'". Ali se je raznoterim činom vseh vrst italijanskih vojaških sil, ki so si tako strastno želele prihod svetve očeta na kosnico v Redipulji in si preko vojaškega ordinariata obdržale organizacijo dogodka tudi ob tistem nasprotovanju vernikov krajeve nadškofije, morda papežovo razmišljanje zdelo izzivalno? Odgovora nimamo. Ostal pa nam je globok vtis, da je papež s svojimi besedami, pa tudi s samim potekom svoje sobotnega obiska, ko je pred osrednjo svečanostjo v Redipulji obiskal še avstro-ogrsko pokopališče v Foljanu,

kjer dejansko počivajo 'naši predniki' (kdo izmed naših se je vojskoval v italijanskih vrstah!), pospravil z vsako cenenno nacionalno-vojaško retoriko. "Vojna je norost"... "in zdaj je čas joka". In pika. Najbrž se je papež Francišek zaradi istih razlogov izognil tudi običajni toplini do vernikov, saj se ni podal mednje niti ob prihodu niti ob odhodu: to ni bila ne vojaška parada ne praznik, česar tudi marsikateri vernik resnici na ljubo ni dojel. Ali so razočaranci morda preslišali papežev apel, da tudi danes "lahko govorimo o tretji vojni, ki bo z zločini, pokoli, uničenjem pokončala vse..." Obisk papeža Franciška je temeljil namreč le na premišljeni gesti in globoki besedi.

In s slednjo je odgnal tudi oblake, od katerih je dež do začetka homilije rahlo, a nadležno močil vernike in predstavnike vojaških sil. Močil je dva med seboj ločena svetova, ki sta takšna ostala tudi po njegovem odhodu; morda pa sta ostala zedinjena le v razočaranju zaradi neuslišanih pristranskih in sebičnih želja.

Igor Gregori

Msgr. Andrej Glavan

Današnja slovesnost je bila lepa in preprosta, res se je spremenila tako rekoč v veliko molitev za vse in v neko željo, da bi se sovraštvo in trpljenje za zmeraj končali, da si moramo vsi vtisniti v srce spraševanje vesti, ali sem odgovoren za svojega brata ali nisem, kot je papež stalno ponavljal v svojem nagovoru. "Kaj me briga za moje brate"? To se moramo vprašati vsi, tudi v današnjem svetu, ko ljudje trpijo in umirajo.

Jožica Ličen

Z velikim veseljem sem pred mesecem prebrala sporočilo, da bo v Redipuljo prišel papež Francišek. Tudi to je eden od načinov, da se spomnimo 100 let začetka prve svetovne vojne. Še posebej pa me je pritegnilo to, da se želi papež pokloniti svojemu dedku, ki je bil vojak na tem področju.

Sporočilo se me je dotaknilo, saj je tudi moj nono bil vojak v tej strašni moriji. In tako sem šla v Redipuljo predvsem zato, da na

ta način počastim spomin na svojega nonota, ki je padel v 1. svetovni vojni star komaj 33 let. O njem vem zelo malo, saj je tudi moja mama imela komaj leto, ko je odšel. Večkrat mi je pripovedovala, da je med vojno prišel le enkrat domov. Ko so se odpravljali spat, je moja mama, ki je takrat imela že skoraj štiri leta, vprašala: "A bo tudi ta stric spal pri nas?" Pri ženi in petih majhnih otrocih je ostal le nekaj dni in nato odšel nazaj na fronto, za vedno. Takrat je prinesel to sliko, ki je edini spomin nanj.

Sedem mesecev potem, ko je umrl, je prišel telegram s sporočilom o njegovi smrti. Žena in otroci so ravno obirali edino očešnjo, ki so jo imeli in ko je moja nona zagledala poštarja s črnim telegramom, je zajokala in objela otroke in rekla "Prekleta vojna". In zato sem šla v Redipuljo, ker mi je še kako mar, ker se zavedam, da je mir največje bogastvo.

S 1. strani**Človeštvo potrebuje jok!**

Papežev obisk, ki ga je sicer organiziral italijanski vojaški ordinarij, bo gotovo ostal v spominu okrog 500 vernikom iz koprške škofije, pa tudi skupinam različnih slovenskih župnijskih skupnosti z Goriškega, od Števerjana prek Štandreja do Doberdoba. Po maši se je papežu srčno zahvalil italijanski vojaški ordinarij msgr. Santo Marciano, ki je tudi prebral priložnostno molitev in poudaril pomen bratstva kot osnove miru. Navzočim škofom, vojaškim vikarjem in predstavnikom drugih veroizpovedi je Francišek poklonil oljenke miru, dar samostana sv. Franciška iz Assisija, olje zanje pa združenje g. Luigija Ciottija Libera. Svetilke bodo po škofijah

prižigali, ko bodo obeleževali obletnico prve svetovne vojne. Sveti oče je poleg drugih daril prejel iz rok visokih vojaških predstavnikov registrski list svojega deda Giovannija Bergoglia, ki se je na Soški fronti (tudi na Sabotinu) boril kot bersaljer.

Pa še anekdota: starejši diakom mi je povedal, da se je v soboto zjutraj za oltarjem pripravil na mašo v zakristiji-zabojniku za diakone. Ko je izstopil, se je kmalu nato na pragu bližnjega zabojnika pojavil papež. Ker je deževalo, je takoj pristopil k njemu vojak z belim dežnikom v roki. Francišek je nekaj metrov stran videl diakona, ki se je močil; vojaku je pobral dežnik iz rok in ga takoj dal diakonu. Ta je seveda ostal brez besed... / DD

Molitev za padle in za vojne žrtve

Gospodar zgodovine, Bog življenja, tebi izročamo naše padle in vse žrtve vojn in nasilja, katerih kri je še vedno prelita na naših rokah.

Ti varuj njihovo življenje, ki je odslej v naročju večnosti, in daj, da ne bo nobeno človeško življenje več poteptano in uničeno zaradi vojne.

Ti varuj njihove drage, ki so jih podpirali s svojo ljubeznijo, naj jim bo v oporo in tolažbo tvoja ljubezen, ki je močnejša od smrti.

Ti varuj njihov spomin, naj postane prijeten in naj vedno uči, da vsaka vojna prinaša na svet nesmiselno grozo, žalovanje in opustošenje.

Ti varuj njihovo bratstvo, v katerem danes skupaj počivajo, brez meja med ljudstvi, med zavezništvi, med verami, in pričujejo, da je vera vedno bratomorna.

Ti varuj, o Oče, naše brate in sestre, ki so padli v vojni, pa si jih sprejel v svoj objem, kjer je resničen mir, za katerega so se borili, in te ponižno prosimo, da ga izliješ na človeštvo. Amen.

Msgr. Santo Marciano'

Kard. Franc Rode

Vodilo človeka, ki išče oblast, ki išče prvo mesto nad drugimi, bo: 'Kaj me briga, kaj mi je zate.' Tako razmišljanje je treba premagati bodisi v odnosu do sočloveka, bodisi na višji ravni v odnosu med narodi. Usodo bližnjega je potrebno čutiti za svojo usodo. To pomeni biti odgovoren. Dejansko je papeževa osrednja misel bila: odgovornost do brata. Brat pa je vsak človek, naj si bo sorojak, član drugega naroda ali prepričanja, ali druge vere. Vsak človek je moj brat!

Dunajski nadškof, kard. Christoph Schönborn

Homilija Svetega očeta je bila sijajna, ganljiva. Njegove besede so bile tako preproste in hkrati tako prodorne. 'Kaj mi je mar?' o svojem bratu – je dejal. Odgovor gre poiskati v joku.

Kako bomo premagali nasilje v svetu, ki nastaja v nas – me sprašujete... Poglejte: papež Janez Pavel II. je večkrat povedal to, kar je njegov naslednik, papež Benedikt tudi poudarjal: "Samo Božja milost lahko zaustavi zlo!"

Koprski škof, msgr. Jurij Bizjak

"Homilija papeža Frančiška je bila zelo ganljiva, zelo prisrčna, zelo pobožna, iskrena, topla. Dejansko ga je popolnoma zrcalila. Lepo je namreč razvil vprašanje vojne in raznovrstnih bojov. Upal bi si trditi, da je po eni strani poudaril, da tudi vojne imajo v sebi določen pozitiven vidik: vojne so čas očiščenja. Narodi se v času vojn očistijo skozi trpljenje. Vsaka vojna namreč izboljša narod, ker ga postavi pred posledicami svojih dejanj. 'Zakaj Bog dopušča vojno', se včasih sprašujemo. Odgovor bi lahko po Svetem pismu izzvenel: 'Bog ne dopušča vojne, jih želi!' Sam Jezus Kristus je rekel, da s seboj ni prinesel miru na zemljo, temveč meč! Sicer ne zato, ker bi On hotel prelivanje krvi, ampak zato, ker je človeško tako, da si ga zasluži. Vojno zato gledam s tega vidika. Bog si tako kot dober oče misli, 'naj se izkažejo za takšne, kakršne so pravzaprav brez mene.' Dovolj je, da se ozremo na svetopisemske vojne: izvoljeno ljudstvo si je namreč zaslužio odgovor Babiloncev. Verjamem, da so te moje besede trde, ugotavljam pa, da ima ta svetopisemska zgodovina svojo razlago v poteku naše preteklosti. Mi, ki smo nasledniki vojnih gozot 20. stoletja, moramo iz polpretekle zgodovine izluščiti sporočilo: ne bom rekel, da so vojne same po sebi dobra stvar, a tudi zlo, samo po sebi ni povsem negativno. Ponavljam, vojne so čas očiščenja, čas spreobrnjenja".

Jana Barba

Kakšno veliko poslanstvo imajo kraji v naši neposredni bližini in bojišče Soške fronte, da danes svetu pričajo za mir. "Nikoli več vojne", glasno govorita pokopališči italijanskih in avstro-ogrskih vojakov iz prve svetovne vojne s sto tisoči mrtvih vojakov. Vendar tudi danes na drugih koncih sveta vojna ne pojenja. Dnevno beremo o novih frontah v Ukrajini, Siriji, Iraku ..., ki dobivajo globalne razsežnosti. Ob različnih povabilih k molitvi za mir, ki prihajajo od svetega očeta, od sester v Ukrajini, iz Medžugorja, sem se tudi sama odzvala in se udeležila molitve za mir s papežem Frančiškom v Redipulji.

Nagovorila me je njegova odločna obsodba vojne, ko je dejal, da je vojna velika nespamet, ker uničuje življenje. Opozoril je na brezbriznost, zaradi katere človek zasovraži bližnjega in to sovraštvo stopnjuje do uboja, tako kot je v svetopisemski zgodbi Kajn ubil Abela ter se sprenevedal z besedami: "Mar sem jaz varuh svojega brata". Tako je v nagovoru večkrat ponovil "Kaj mi mar?", besede, ki izražajo brezbriznost do bližnjega, besede, in so nam žal dobro poznane, saj ta fraza postaja del javnega žargona in se stopnjuje v "brigam se zase in za svoje interese". Papež Frančišek je tudi odločno pokazal na vzroke vojne in jasno obsodil vse interesne skupine in ideologije, orožarske posle, vojno industrijo in preračunljivost, ki na oglašanje vesti odgovorijo "Kaj mi mar?" in v zasledovanju interesov ne ozirajoč se na človeka in mir, pristanejo na vojno. "S tem 'Kaj mi mar?', ki ga brezobzirni vojni poslovneži nosijo v srcu, morda veliko zaslužijo, toda njihovo pokvarjeno srce je izgubilo sposobnost, da se zjoče. Kajn se ni zjokal. Ni mogel jokati. Kajnova senca nas pokriva danes tu, na tem pokopališču. Tu jo vidimo. Vidimo jo v zgodovini od 1914 do danes. Tudi dandanes jo vidimo. S srcem sina, brata, očeta, prosim vse vas in za vse nas", tako je papež Frančišek sklenil homilijo, "spreobrnjenje srca, da od 'Kaj mi mar?' preidemo v jok za vse padle 'nepotrebne morije', za vse žrtve nespameti vojne vseh časov. Jok. Bratje, človeštvo se mora zjokati, in zdaj je čas joka". Upam, da bodo njegova sporočila slišali mogočnejši tega sveta in storili vse, kar je v njihovih močeh, da bodo iskali dialog in gradili mir. Upam tudi, da se bodo vsi ljudje dobre volje odzvali njegovemu povabilu k spreobrnjenju srca in se mu pridružili v prizadevanjih in molitvi za mir.

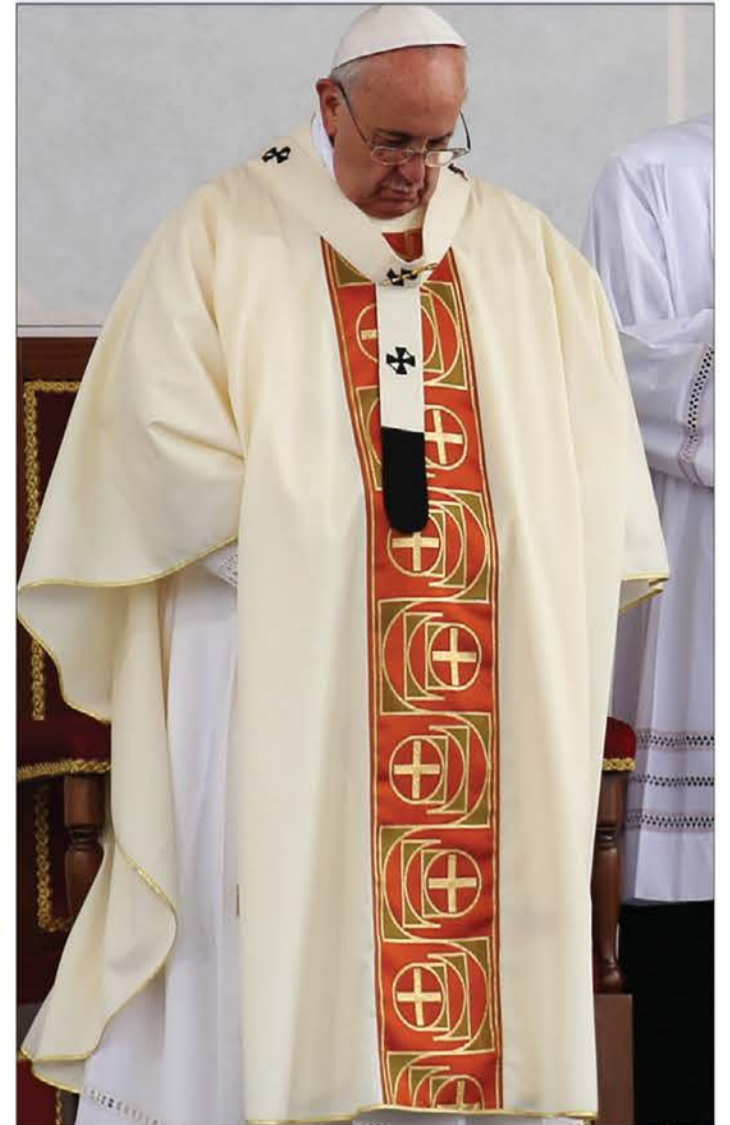
Andrej Vončina

Zame velja tisti rek: "Smo katoličani, zato imamo radi papeža". Iz tega razloga sem se prijavil kot somaševalec na srečanje v Sredipolju. Naj iz zgornjega reka poudarim dejstvo, da me ni zanimalo, kdo je tisti, ki je papež, temveč, da pride v našo neposredno bližino sveti oče in sem bil prepričan, da je to priložnost potrebno izkoristiti. Zelo sem si želel iti že na obisk papeža Benedikta v Oglej, a mi žal ni uspelo – takrat ni šel od nas treh v Tolminu delujočih duhovnikov nihče, tokrat pa sva šla oba duhovnika, ki delujeta v župniji Nova Gorica. Mislim, da so ob priložnosti obeh papeževih obiskov ljudje tudi sami potrdili, da imajo radi papeža, kdorkoli že to je, že z dejstvom, da so mu prišli vsaj pomahat, ko je prišel mimo. Nekaj je bilo govora o odprtem avtomobilu, a se to – najbrž zaradi dežja – ni zgodilo. O slabi organizaciji in obnašanju organizatorjev (italijanskega generalštaba in vojaškega vikariata) bom raje molčal, ker najbrž nima smisla o tem na dolgo razpredati, saj ne bi dosegli ničesar. Dejal bom le, da so bile vse pritožbe, ki sem jih slišal, upravičene. Da nadaljujemo, kjer smo ostali. Začetna trditev, ki sem jo izrekel, je mnogokdaj ob sedanjem papežu postavljena na glavo, saj za premnoge drži trditev: "Imam rad papeža, zato sem katoličan", kar pomeni, da posamezne papeže mnogi postavljajo drugega nasproti drugemu, jih primerjajo, postavljajo v ospredje njihov človeški vidik... Mislim, da to ni prav. Preveč je tega navezovanja na posamezne osebnosti danes, tudi do duhovnikov delajo to nekateri verni. Zlasti je napačno, če gre za neko zgolj čustveno navezovanje in če gre le za tisto, kar je na površju. Zdi se, da gre prav zaradi tega opazovanja le tistega, kar se vidi in čuti, mimo vsebine. Nič ne pomaga tisto, "kako je bilo lepo...", in, "kako je lepo povedal...", če pa potem ne vemo, kaj je tisto, kar je bilo lepo in kaj je tisto, kar je bilo lepo povedano – tu ne mislim na tisto, kar je bilo na površini lepega, temveč, kaj je tisto, kar drži kot dobro in lepo v globini. Sedanji sveti oče je zanimiv zlasti zato, ker govori vsakemu posebej, čeprav potem številni rečejo, kako je to namenjeno: "tistim, ki...". In že začnemo označevati in obtoževati ter morda celo obsojati druge, ne pa sebe. Začne se predalčkanje in podobne igre, ko bi bil čas, da si vsak od nas vsaj malo izpraša vest. Poznanjenost, apatija, naveličanost, brezbriznost in nehotenje, da bi šli v globino – vse to je bolezen vsakega od nas danes. Že sv. Janez Pavel II. nam je v okrožnici "Evangelij življenja" dejal, da nihče od nas nima izbire, temveč je "varuh svojega brata", kar je bilo tudi tokrat poudarjeno. Nihče torej ni upravičen do prelaganja odgovornosti do svojega bližnjega, meneč se le zase, pa še to le za svoje čute in nagone. Slišali smo tudi, kako je dandanes moralno zlo, to je tisto, ki ga delamo ljudje sami, postalo nekaj normalnega, samoumevnega in da smo pred njim, rekoč: "Kaj me briga..." položili orožje. Ali je življenje še vedno krvav boj proti zlu in grehu, ali pa je postalo le neko brezkrvno turistično potovanje, ki je pravzaprav še bolj brezciljno blodenje in tavanje?

Homilija svetega očeta v Redipulji

Zdaj je čas joka!

"Potem ko sem zrl lepo to te krajine, kjer može in žene z delom skrbijo za svoje družine, kjer se otroci igrajo in ostareli sanjajo ... ko sem sedaj na tem kraju, bliž tega pokopališča, lahko rečem samo to: 'Vojna je norost'. Medtem ko Bog vzdržuje svoje stvarstvo in smo mi ljudje poklicani, da sodelujemo pri njegovem delu, vojna uničuje. Uničuje tudi to, kar je Bog ustvaril kot najlepše: človeško bitje. Vojna spreverne vse, tudi povezanost med brati. Vojna je nora. Njen razvojni načrt je uničevanje; z uničevanjem se hoče razvijati! Pohlep, nestrpnost, hlepenje po oblasti ... so vzroki, ki peljejo vojno odločitev naprej. Te vzroke pogosto opravičujejo z ideologijo, toda pred tem je strast, je popačen nagib. Ideologija je opravičevanje, in če ni ideologije, je pa Kajnov odgovor: 'Kaj mi mar za mojega brata?' 'Kaj mi mar?' 'Sem mar jaz varuh svojega brata?' (1Mz 4,9). Vojni ni mar za nikogar: za ostarele, otroke mame, očete... 'Kaj mi mar?' Nad vzhodom na to pokopališče je porogljiv napis vojne: 'Kaj mi mar?' 'Vse te osebe, katerih ostanki počivajo tu, so imele svoje načrte, sanje..., toda njihova življenja so bila prekinjena. Zakaj? Ker je človeštvo reklo: 'Kaj mi mar?' Tudi danes, po drugi polomiji še ene svetovne vojne, morda lahko govorimo o tretji vojni, ki se bje 'po kosih', z zločini, pokoli, uničenjem ... Če bi hoteli biti pošteni, bi morala naslovna časopisov nositi naslov: 'Kaj mi mar?' Kajn bi rekel: 'Sem mar jaz varuh svojega brata?'

Ta drža je popolnoma nasprotna drži, ki nam jo priporoča Jezus v evangeliju. Slišali smo: On je v najmanjših med brati. On, Kralj, Sodnik sveta, on je lačen, žejen, tujec, bolan, jetnik. Kdor poskrbi za brata, vstopi v veselje svojega Gospoda; kdor pa tega ne stori, kdor s svojimi opustitvami pravi: 'Kaj mi mar?', ostane zunaj. Tu in na onem pokopališču je veliko žrtev. Danes se jih spominjamo. Je jok, je žalovanje, je bolečina. In od tod se spominjamo žrtev vseh vojn. Tudi danes je veliko žrtev ... Kako je to mogoče? Mogoče je, ker so tudi danes v ozadju interesi, geopolitični načrti, pohlep po denarju in oblasti, in je vojna industrija, ki se zdi, da je tako zelo pomembna! In ti načrtovalci groze, vsi ti organizatorji spopadov, kakor tudi prodajalci orožja, imajo v srcu zapisano: 'Kaj mi mar?' Značilno za modre je priznati napake, začutiti bolečino, se kešati, prositi odpuščanje in se zjokati. S tem 'Kaj mi mar?', ki ga brezobzirni vojni poslovneži nosijo v srcu, morda veliko zaslužijo, toda njihovo pokvarjeno srce je izgubilo sposobnost, da se zjoče. Kajn se ni zjokal. Ni mogel jokati. In Kajnova senca nas pokriva danes tu, na tem pokopališču. Tu jo vidimo. Vidimo jo v zgodovini od 1914 vse do današnjih dni. Vidna je tudi v naših dneh. S srcem sina, brata, očeta prosim vse vas in za vse nas spreobrnitev srca: da od 'Kaj mi mar?' preidemo v jok. Za vse padle 'nepotrebne morije', za vse žrtve norosti vojn vseh časov. Jok. Človeštvo potrebuje jok in zdaj je čas joka".

Papež Frančišek

Krasna Danijelova fotografija s kostnice v Redipulji, posnel jo je med papežev mašo, največ pove o tem, v kakšnih časih živimo, pove pa izjemno veliko tudi o nas vseh, ki smo bili pri papeževi maši in smo poslušali njegovo pretresljivo pridigo, v kateri je obsodil vse vojne, molil za vse žrtve vseh vojn. Že med mašo smo se zavedli, da smo priča pomembnemu dogodku, vsakdo izmed nas si je dogodek hotel vtisniti v srce, si ga zapomniti, zato tudi toliko fotografiranja z osebnimi prenosnimi telefoni. Morda je o prisotnosti na kostnici pri sveti maši še najlepše zapisala naša Tiziana Zavadlav iz naše uprave, ki je bila med tistimi, ki svetega očeta med mašo niso mogli videti zaradi šepave organizacije: "Svetega očeta res nisem videla, a slišala sem ga, slišala, našega Frančiška!" Ja, našega Frančiška, ki je prišel skromno in skromno odšel, izrekel besede, ki jih je sicer namenil nam, ki smo bili zraven, a vsakemu človeku na vsem svetu! Naročil nam je, naj si prizadevamo za mir in naj ne bomo kot Kajn, ki si pred grozoto vojne zatrisne oči in reče: "Kaj me briga!"

JUP

PD Vrh Sv. Mihaela Izlet tokrat na Dolenjsko

V ponedeljek, 25. avgusta, je Prosvetno društvo Vrh Sv. Mihaela povabilo svoje člane in prijatelje na 19. tradicionalni izlet. Tokrat je pot vodila udeležence na Dolenjsko, v Novo mesto, kjer so se najprej na pokopališču poklonili spominu nekdanjega župnika g. Jožeta Juraka ob 25. obletnici njegove smrti. Ob polaganju venca na grob so mu zapeli priljubljeno "Lipa zelenela je" Mi-

gled na Gorjance in Šentjernejsko polje. V cerkvi sv. Jurija so občudovali sveže prenovljeni 400 let stari baročni oltar. Po kratkem postanku so se spustili do Pahe, majhne dolenjske vasi, ki leži nad Otočcem ob vznožju vinorodne gorice Grčevje, kjer uspeva odlični cviček. V Pahi so obiskali Matjažovo domačijo, kjer so jih gospodar, gospodinja in njuni otroci pogostili z odlično pehtranovo potico in

roslava Vilharja.

Nato je bil na programu voden ogled starega mestnega jedra od imenitnega Glavnega trga do stolne cerkve sv. Nikolaja in kripte, med katerim so izvedeli veliko zgodovinskih zanimivosti in tudi o nesrečni ljubezni Dragotina Ketteja do Angele ter o življenju Primičeve Julije, ki se je bogato omožila v Novo mesto.

Kosilo so jim postregli na Rudolfovem splavu med plovbo po okljuku reke Krke. Pluli so v spremstvu številnih rač in gosi, ki so razveselile predvsem najmlajše, in občudovali z rečne perspektive cerkev sv. Nikolaja in Breg – najbolj slikoviti predel mestnega jedra, ki so ga pogosto upodabljali slikarji – ter frančiškansko cerkev in samostan. Na splavu so jih Primičeva Julija, perica Francka in harmonikar kratkočasili s svojimi zgodbami, vici in veselimi vižami.

Po kosilu so se popeljali v vinorodno Grčevje in se povzpeli zelo visoko do cerkve sv. Jurija, od koder se razprostira čudovit raz-

gled na Gorjance in Šentjernejsko polje. V cerkvi sv. Jurija so občudovali sveže prenovljeni 400 let stari baročni oltar. Po kratkem postanku so se spustili do Pahe, majhne dolenjske vasi, ki leži nad Otočcem ob vznožju vinorodne gorice Grčevje, kjer uspeva odlični cviček. V Pahi so obiskali Matjažovo domačijo, kjer so jih gospodar, gospodinja in njuni otroci pogostili z odlično pehtranovo potico in

delih sakralnega objekta. Tu se v jezero zliva reka, ki s svojimi slapovi in globokimi jezerci predstavlja poseben naraven pojav. Skupino je bil tudi umetnostni zgodovinar Saša Quinzi, ki nam je zelo poglobljeno spregovoril o vlogi in značilnosti teh cerkva. On nas je tudi vodil ob ogledu drugih zanimivostih, predvsem v kraju Piona, kjer prav na severu jezera stoji opatija iz dvanaajstega stoletja in je izrednega pomena za cistercijski red in za vso širsko skupnost, ki je nekoč segala do francoskega prostora. Opatijo sestavlja cerkev v romansken stilu in čudovito samostansko dvorišče s križnim hodnikom. Opatija je čisto zraven jezera in obdana z oljčnimi nasadi. Ima tudi zelo lepo urejeno votlino z Lurško

delih sakralnega objekta. Tu se v jezero zliva reka, ki s svojimi slapovi in globokimi jezerci predstavlja poseben naraven pojav. Skupino je bil tudi umetnostni zgodovinar Saša Quinzi, ki nam je zelo poglobljeno spregovoril o vlogi in značilnosti teh cerkva. On nas je tudi vodil ob ogledu drugih zanimivostih, predvsem v kraju Piona, kjer prav na severu jezera stoji opatija iz dvanaajstega stoletja in je izrednega pomena za cistercijski red in za vso širsko skupnost, ki je nekoč segala do francoskega prostora. Opatijo sestavlja cerkev v romansken stilu in čudovito samostansko dvorišče s križnim hodnikom. Opatija je čisto zraven jezera in obdana z oljčnimi nasadi. Ima tudi zelo lepo urejeno votlino z Lurško

Foto DP

Marijo. V tem čudovitem in izredno akustičnem okolju so Štandreški pevci peli med poročnim obredom Cristiana, sina

našega pevca Marjana Breščaka. Peli so v mešani in ženski zasedbi. Zbor je za to priložnost vodila in na orgle spremljala mlada in zelo obetavna glasbenica Eva Dolinšek iz Orehovelj, kateri gre vsa naša pohvala in zahvala. Pater, ki je vodil verski obred, je bil nad petjem navdušen. Po obredu so

pevci pred opatijo zapeli še Na mnogaja ljeta in s šampanjcem nazdravili novoporočencema.

DP

Prosvetno društvo Štandrež Društveni izlet v slikovito alpsko deželo

Za letošnji pozno-poletni izlet se je Prosvetno društvo Štandrež odločilo za ogled naravnih lepot in zanimivosti, ki jim je svoje dodala tudi človeška domiselnost. S polnim avtobusom so se v nedeljo, 7. septembra, odpeljali mimo Beljaka in Spittala proti Millstattskemu jezeru in v slikovito dolino Malte na severozahodu avstrijske Koroške. Na poti so se v kraju Radentheim ogledali rudnik Granatium, kjer izkoplajo dragocene kamenine, ki so v različnih barvnih oddetkih

služile že Rimljanom za okrasne izdelke. Udeleženci so se spreho-

dili po rudniku in imeli možnost, da so si izkopal kak kamenček. Pravo razkošje barv in orientalska, predvsem japonska, tipičnost se je ponudila ob obisku parka bonsajev v kraju Liedweg, ki velja za najstarejšega v Evropi. V tem lepo urejenem parku je preko tri tisoč bonsajev in več kot sto različnih sort rastlin. V njem so tudi

tipične japonske strukture, tako da je ogled in sprehod po parku pravo doživetje in paša za oči. Avtobus je nato vozil po izredno slikoviti visokogorski cesti na skoraj dva tisoč metrov nadmorske višine. Alpska idila je družčino spremljala do visokega jezera, s katerim so pregradili dolino in nastalo je lepo umetno jezero. Kot naročeno je bilo ob jezeru sončno vreme in na jezersko gladino so se odslikavali bližnji vrhovi več kot tri tisoč metrov visokih gora, ki tvorijo jezeru veličastno naravno krono. Navdušeni nad takimi naravnimi lepotami in ob prijetni družčini, katere animatorka je bila kot vedno Vanja Bastiani, so se izletniki vračali proti domu. Na poti skozi Karavanke so si privoščili tudi okusno večerjo. Podobnih izletov že sedaj nestrpno pričakujejo in društvo Štandrež bo skušalo njihove želje uresničiti spomladi z večdnevnim izletom.

DP

Izjemen glasbeni dogodek v Novi Gorici V vrtincu zvokov svetovno znanih zvezd 2Cellos

Zaradi dežja premočen travnik pred palačo Mestne občine Nova Gorica se je v soboto, 23. avgusta 2014, spremenil v valujoče morje nad 10.000 ljudi, ki so, kljub pretečemu oblačnemu nebu, prihiteli z vseh vetrov, tudi iz Avstrije in Italije, da bi se udeležili koncerta mladega, a že svetovno znanega dua 2Cellos. To izjemno in brez dvoma enkratno glasbeno dvojico, ki na svojevrsten način preigrava svetovne uspešnice Stinga, Nirvane, Michaela Jacksona in drugih zvezdnikov pop-rock glasbe, sestavlja sedemindvajsetleten Luka Šulić iz Maribora in osemindvajsetleten Stjepan Hauser iz Pulja. Glasbenika sta tako prvič nastopila na Goriškem na povabilo igralnice Hit. Vodstvo Hit-a je želelo obeležiti 30-letnico dejavnosti te igralniške družbe s celovečernim koncertom teh dveh novih zvezd v glasbenem ozvezdju. Tudi Mestna občina Nova Gorica je sodelovala pri uresničitvi večera, ki ga je Hit brezplačno daroval občanom Nove Gorice in

vsem, ki so prišli v to obsoško mesto, da bi v živo poslušali ta izjemni duo. Pred koncertom sta ogromno množico gledalcev, med katerimi je bilo kar nekaj vročih oboževalcev in vzklikajočih oboževalk mladih glasbenikov, pozdravila s kratkim nagovorom direktor Hita Dimitrij Piciga in novogoriški župan Matej Arčon. Potem pa so svojevrstni jekleni zvoki električnih čel preplavili trg in bližnjo okolico. Prvi del koncerta je bil bolj "umirjen", dve skladbi sta glasbenika namenila neznajščemu spolu, ki je ta poklon sprejel z navdušenjem. V drugem delu koncertnega programa pa se je čelistoma na odru pridružil bobnar Dušan Kranjc in takrat so se oglasili trši ritmi in ozračje je postalo še bolj napeto, razburljivo in

vroče, polno neke neustavljive energije, ki je z odra prekipel pod njim, tako da so se še sami znašli v tem bučnem, enkratnem zvočnem vrtincu. Na svoj račun so tako prišli ljubitelji glasbe, ki jo izvajajo skupine, kot sta AC/DC in Guns'Roses. Ob strastnem igranju na čela sta se jima kar cefrala loka. Tako krepko

mirnejših tonih. Virtuozna čelista Luka in Stjepan izhajata iz klasičnih glasbenih logov; kot dvojica pa sta zaslovela pred nekaj leti, ko se je v januarju l. 2011 na portalu YouTube prikazal njun videospot za instrumentalno priredbo Smooth Criminal Michaela Jacksona. Ta posnetek si je ogledalo nekaj milijonov ljudi po vsem svetu in postal je svetovna uspešnica. Tako se je mladima glasbenikoma razprlo drugačno, bolj "komercialno" obzorje, ki zajema ogromen krog poslušalcev; verjetno izvajalci klasične glasbe ne premorejo takega. Ko ju je "opazil" in se zanju zavzel še Elton John ter ju popeljal s seboj na svetovno turnejo, je bila pot do uspeha še bolj gladka. Izdala sta tudi dva albuma, 2Cellos in In2ition. Sedaj sta stalno na poti, saj nastopata vsepovsod, od Tokia do Pariza. Tudi v Sloveniji sta že osvojila publiko na koncertih v Ljubljani, na Škofjeloškem gradu, sedaj pa še v Novi Gorici. Gotovo se jima obeta še dolga, bleščeča kariera.

se vživljata v skladbe, da je Stjepan svojo vneto kazal tudi s stresanjem glave in z igranjem leže na golih tleh. Publiko vseh generacij sta tako navdušila, da je ob koncu iztržila še dodatek v malce

IK

Kulturni dom

Kvatrnica 2014 na Mirenskem Gradu

Kvatrnica na Mirenskem Gradu bodo letos obhajali v nedeljo, 21. septembra, ob 16. uri. V petek, 19. septembra, bo maša ob 19. uri; petje bo vodil g. Mirko Butkovič, ki bo po maši imel kratek koncert s sodelavci. V soboto, 20. septembra, bo ob 19. uri mladinska maša. Oblikovali jo bodo mladi z Grada. Po maši bodo procesija z lučkami in pete litanije Matere Božje. Ob 20.30 bo v dvorani Gnidovčevega doma odprtje razstave Fotooko mladih - tematika Drevesa. V nedeljo, 21. septembra, na Kvatrnico, bo ob 7. uri maša s petjem, ob 10. uri slovesna maša župnije Miren, ob 15.30 pete litanije, ob 16. uri somaševanje domačih in okoliških duhovnikov, ki ga bo vodil msgr. Metod Pirih. Vabljeni!

Odprtje razstave "Dveh Solkancev"

"Dva Solkanca", tako bi lahko naslovlili likovno razstavo, ki so jo v petek, 12. septembra, odprli v galeriji Kulturnega doma v Gorici. Prvič sta se skupno predstavila dva mlada umetnika, Dano Ličen in Aleksander Peca iz Solkana pri Novi Gorici, ki postavljata nov in stvaren izraz že tako bogatega goriškega likovnega prostora. Umetnika je predstavil Andrea Bellavite. "Vsestranski kulturni talent" Dano Ličen (letnik 1987) se je s slikarstvom začel ukvarjati leta 2012 po vrnitvi s potovanja po Evropi. Aleksander Peca, rojen leta 1972, je diplomiral na likovni akademiji v Benetkah leta 1999. S čopičem in barvami se skuša približati fotografski natančnosti po vzoru ameriških slikarjev t. i. fotorealizma. Razstava "Dveh Solkancev" bo odprta do 29. septembra 2014.

SD Sončnica v sodelovanju z duhovnjiko sv. Ivana v Gorici (1)

Štiridnevno potepanje po Turinu

Tudi letos je Skupnost družin Sončnica v sodelovanju z duhovnjiko sv. Ivana iz Gorice zadnje avgustovske dni organizirala večdnevni izlet, tokrat v Turin, prestolnico Piemonta, ki ga je, resnici na ljubo, malokdo izmed nas kdaj koli prej obiskal. Marsikdo namreč enači to mesto s kako pusto industrijsko metropolo, zasičeno z dimniki in smogom, predstavilo pa se nam je lično mesto na obrobju Alp z Monvisom, Gran Paradisom in goro Monte Rosa (ki jih je v lepem vremenu mogoče videti), skozi katerega dihata zgodovina in sedanost v perfektni simbiozi, skratka prijazno mesto, v katerem se človek znajde in v katerem je res veliko zanimivih stvari. Vesela družba se je zbrala malo pred šesto uro pred Kulturnim centrom Lojze Bratuž in se od tam odpravila na pot proti Piemontu. Po nekaj postankih za kavico in malico (za katero so poskrbeli kot običajno marsikateri posamezniki, ki so prinesli s seboj hrane v izobilju) smo prispeli v Turin, ki nas je takoj presenetil z nenavadno spokojnostjo, saj je bil to navsezadnje čas dopustov. Takoj po namestitvi v hotel smo s simpatično in nadvse razpoloženo vodičko začeli

ogled mesta. Najprej nas je peljala na ogled mestnega središča s t. i. trgom Piazza Castello, kraljevo palačo in palačo Madama, ogledali smo si trg "san Carlo", cerkev sv. Lovrenca, trg Carlina. Sprehodili smo se po znani ulici

smrti zavil Jožef iz Arimateje. Kaj je bilo potem s prtom, ne ve nihče, vsekakor je opravil dolgotrajno pot od Jeruzalema vse do Turina. Za nekatere, je rekla vodička, je v njem vtisnjen Kristusov obraz, za druge Leonardo da Vinci. Na-

najvišjih v Evropi (z njenega vrha se je možno razgledati daleč naokoli) "spremenili" v muzej kinematografije. Resnici na ljubo je treba povedati, da je to eden izmed najlepše organiziranih in zamišljenih muzejev, kar

Po in se dalj časa ustavili v stolnici, kjer hranijo znameniti sv. prt, pravijo mu agia sindone, sacra sindone oziroma sv. mrtvaški prt, v katerega naj bi Jezusa po

to smo se odpeljali do ogromne (nekdanje sinagoge) stavbe Mole Antonelliana, ki bi kot struktura morala najprej služiti kot sinagoga, kasneje so to palačo kot eno

sem jih kdaj videl, v katerem posameznik dobesedno uživa v odkrivanju in spoznavanju zgodovine filmske umetnosti. Izredno trudni smo se nato vrnili v hotel, kjer je bilo po večerji komaj še nekaj časa za kako partijo šaha in kart.

Naslednjega dne smo se po zajtrku odpravili na periferijo Turina na ogled nedavno obnovljene palače Savojev Venaria Reale, ki mu pravijo italijanski Versailles, to je mogočna palača z izjemno lepimi vrtovi, ki jo je Unesco leta 1997 uvrstil na seznam svetovne dediščine. Zamisel glede njegove postavitve na obrobje Turina se je porodila vojvodi Karlu Emanuelu II., ki je ta veličastni grad nameraval uporabljati kot izhodišče za lov v bližnje turinske gričevje. Ime izhaja iz latinskega "venatio regia", iz katerega so nato izpeljali italijansko ime reggia venatoria, (venatorio - lovski). Po ogledu palače in vrtov smo se peljali mimo stadiona "ene izmed obeh prvotnega turinskega ekip, ki ni Torino", tako nam je športno strukturo predstavila simpatična vodička, ki ni vse štiri dni kot zvesta navijačica "Torina" niti enkrat izgovorila imena "Juventus", vse do muzeja egipčanske zgodovine, ki je takoj za tistim v Kairu najpomembnejši muzej na svetu. Glede na to, da sem imel možnost ogledati si tudi tistega v glavnem mestu Egipta, lahko mirno rečem, da za njim ne zaostaja veliko, morda v številu izpostavljenih predmetov. 30.000 ostankov, kolikor si jih je v turinskem muzeju možno ogledati, je bilo možno prepeljati v Piemont v času Napoleonovih vojn, ko je praktično kdor koli, ki je v Egiptu kaj našel, lahko to odpeljal tudi domov. Tudi drugi dan je bil kar se da naporen, vendar se je kljub temu marsikdo po večerji odpravil na ogled mestnega središča v nočni razsvetljavi, ki daje mestu dodaten čaroben odtенок, ostali so v hotelu preživljali preostanek večera ob sproščnem pogovoru oziroma igranju kart.

Pri Mladinskem domu je možen vpis k pošolskemu pouku 2014/15 za dijake slovenskih šol na Goriškem (prevoz, kosilo, spremstvo pri nalogah). Informacije na tel. 0481 280857, 0481 536455, ali 366 6961441, ali po e-pošti mladinskidom@libero.it

V palači Attems Petzenstein v Gorici je v organizaciji Pokrajinskih muzejev na ogled do 12. oktobra 2014 razstava z naslovom "Saksida. Slikar pravljicar". Urnik: od torika do nedelje med 10. in 17. uro.

Prodajam bukova drva za kurjavo. Drva prodajam zaradi žledolede, ki je v našem gozdu v Gornji Trebuši povzročil ogromno škodo. Cena 50 evrov za kubični meter + 5 evrov za prevoz. Drva pripeljem na dom. Za kontakt tel. 00386 41 821809, mail razazia@gmail.com

Resna in odgovorna medicinska sestra nudi nego in pomoč starejšim osebam. Tel. št. 00386 30 325 558.

Hvaležna in spoštljiva gospa nudi pomoč pri likanju in čiščenju v gospodinjstvu. Tel. št. 00386 41529652.

Kadar potrebujete varstvo za otroka ali starejšo osebo, pokličite na tel. št. 00386 41256240.

Obvestila

Konec septembra bodo po Sloveniji potekali dnevi **Odprimo Slovenijo življenju**. 29.9. bo ob 20. uri na Kapeli v Novi Gorici predavanje na temo: **Kutura smrti nasproti kulturi življenja** (dr. Ligaya Acosta in p. Shenan Boquet iz Human Life International, največje svetovne organizacije za življenje). Organizirajo: Živ! m, Božji otroci, Katoliška karizmatična prenova, Gibanje fokolarov, Zakonci za Kristusa, Emanuel, Iskreni. net.

Romanje v Medjugorje od 3. do 6. oktobra 2014. Potovanje z avtobusom, odhod iz Nove Gorice in Rožne Doline s postankom na Kozini za tržaške romarje. Romarji bodo obiskali Hrib prikazovanj, udeležili se bodo bogoslužij in se povzpeli na Križevac. Vpis je možen pri gospodu Darku (mobitel - 3703201305 ali telefon 0481-32121) za romarje iz Goriške, pri g. župniku Jožetu Markuži (telefon 040-229166) pa za romarje iz Tržaške. Romarji iz Italije in Slovenije potujejo z veljavno osebnostno izkaznico.

V sklopu projekta "manjšinska deželna interkultura in poznavanje slovenskega jezika" SKRD Jadro iz Ronk s pokroviteljstvom ronške občine prireja tečaj slovenščine za odrasle. Organizacijsko srečanje bo na sedežu društva v Romljanu v tork, 7. oktobra, ob 20. uri. Informacije tudi v ronški knjižnici in v mladinskem informativnem središču v Trzicu.

Pri Mladinskem domu je možen vpis k pošolskemu pouku 2014/15 za dijake slovenskih šol na Goriškem (prevoz, kosilo, spremstvo pri nalogah). Informacije na tel. 0481 280857, 0481 536455, ali 366 6961441, ali po e-pošti mladinskidom@libero.it

V palači Attems Petzenstein v Gorici je v organizaciji Pokrajinskih muzejev na ogled do 12. oktobra 2014 razstava z naslovom "Saksida. Slikar pravljicar". Urnik: od torika do nedelje med 10. in 17. uro.

Prodajam bukova drva za kurjavo. Drva prodajam zaradi žledolede, ki je v našem gozdu v Gornji Trebuši povzročil ogromno škodo. Cena 50 evrov za kubični meter + 5 evrov za prevoz. Drva pripeljem na dom. Za kontakt tel. 00386 41 821809, mail razazia@gmail.com

Resna in odgovorna medicinska sestra nudi nego in pomoč starejšim osebam. Tel. št. 00386 30 325 558.

Hvaležna in spoštljiva gospa nudi pomoč pri likanju in čiščenju v gospodinjstvu. Tel. št. 00386 41529652.

Kadar potrebujete varstvo za otroka ali starejšo osebo, pokličite na tel. št. 00386 41256240.

32-letna profesorica nudi inštrukcije slovenščine in varstvo. Tel. št. 00386 41256240.

Kvalitetno opravljam gospodinjstva dela: likanje, čiščenje... Pokličite na tel. št. 0038641885539.

Pianino znamke Danemann starejše izdelave, rezljan, zelo lepo ohranjen, primeren za takojšnje igranje, ugodno prodam. Tel. št. 00386 41529652.

Nudim pomoč pri hišnih opravilih, čiščenju, likanju. Tel. 003865/3001328.

Resna gospa s petnajstletno izkušnjo nudi nego in pomoč starejšim osebam tudi 24 ur na dan. Tel. št. 0038640484339.

20-letna študentka z izkušnjami nudi lekcije slovenščine, angleščine, nemščine ter varstvo otrok. Tel.: 0038631478807.

Urejena gospa išče delo za čiščenje in likanje na območju Gorice. Tel. 00386/31449311.

Nudim čiščenje in likanje. Sem prijazna in zanesljiva mlajša gospa z izkušnjami. Tel. 00386/7077512.

Masaže: klasična, protibolečinska, tajska masaža. Zelo ugodno. Pokličite na 0038640575805.

RADIO SPAZIO

Vrata proti vzhodu (od 19.9.2014 do 25.9.2014)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7, 99.5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz; na internetu www.radiospazio103.it. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, od 21.00 do 22.00. Spored:

Petek, 19. septembra (v studiu Niko Klanjšček): Zvočni zapis: posnetki z naših kulturnih prireditev - Glasba iz studia 2.

Sobota, 20. septembra (vodi Ezio Gosgnach): Okno v Benečijo: oddaja v slovenščini ter v benečanskem in rezijanskem narečju.

Nedelja, 21. septembra (vodi Ezio Gosgnach): Okno v Benečijo: oddaja v benečanskem in rezijanskem narečju.

Ponedeljek, 22. septembra (v studiu Andrej Baucon): V poletje z narodno-zabavno in zabavno glasbo - zanimivosti in humor.

Torek, 23. septembra (v studiu Matjaž Pintar): Utrinki v našem prostoru - Glasbena oddaja z Matjažem.

Sreda, 24. septembra (v studiu Danilo Čotar): Pogled v dušo in svet: Po dolini Slatnika v kraljestvo karna - izbor melodij.

Četrtek, 25. septembra (v studiu Andrej Baucon): Lahka poletna glasba - Zanimivosti iz sveta in humor.

LIVARNA

Roldo

POKALI - PLAKETE - MEDALJE SREBRNINA - DARILA

Ind. cona GORICA - Ul. Gregorčič, 48 - VHOD Ul. Gabršček, 3
Tel. in faks 0481.522480 - roldo.marco@libero.it

PON-PET 8.30-12.00 / 14.30-19.30 - Ob sobotah samo zjutraj

S tem odrezkom imate 5% POPUSTA

S sabo prinesi časopis ali izreži to reklamo!

Popust se ne seštevava z drugimi reklamnimi ponudbami.

/ dalje
Adrijan Pahor

KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ
ZDRUŽENJE CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV

Koncertna sezona 2014-2015

NAŠ ČARNI ČAS

Vokalna skupina Bodeča Neža
Koncert ob 10-letnici delovanja
Mateja Černic, zborovodja
Jasmin Kovic, režija

Kulturni center Lojze Bratuž
Petek, 19. septembra 2014 ob 20.30

Nakup vstopnic in abonmaja:
Kulturni center Lojze Bratuž
Drevored 20. Septembra 85 - 34170 Gorica
Tel. +39 0481 531445
info@centerbratuz.org - www.centerbratuz.org

BEREM ... tudi jaz

1
O ti ovčji, ti beli narod!
Srečko Kosovel - kot večina - ni imel ovc posebno v časti, tudi njegovo mnenje o teh krotkih domačih živalicah je bilo precej negativno, saj je celo nas, kot berem v pesmi *Ej, hej*, primerjal z njimi in očitno ni šlo za pohvalo. Preberimo skupaj, kaj pravi:

Ej, hej
Ej, hej, dežuje na sive ljubljanske hiše,
da se zagrinjajo v sivo zaveso pod soncem.
V Trstu nam požigajo Edinost.
Krist je prišel v Društvo narodov.
Ne, to ni tisti dobri, tisti lepi,
z glorio ljubezni obžarjeni.
Pseudokrist v Ženevi.
Kako ali tudi v Ženevi dežuje?
Krist je prišel med rjave puntarje,
tam na sivi ulici stoji
in izganja pismarje in farizeje.
Strelja in ubija.
Strelja in ubija.
O ti ovčji, ti beli narod!
Ali spoznaš zdaj, kaj si?

Srečko nas nezadržito poziva k državljski neposlušnosti in k revoltu, opozarja nas, naj ne nasedajmo lažnim Kristusom, pa čeprav nastopajo v imenu višje inštanice, tokrat kar iz Društva narodov. In naj se ne obnašajmo kot ovce. Poziv, ki bi ga morali sprejeti oboje, ne glede na našo že pregovorno majhnost, neodločnost in nemoč.

2
Nič... ovčje ovce
Čisto drugačno mnenje o ovcah in izkušnje z njimi

ima italijanski že splošno afirmirani pesnik Claudio Damiani (rodil se je leta 1957 v San Giovanni Rotondo v Apuliji in živi v Rignano Flaminio v okolici Rima). Izdal je kakih šest ali sedem zbirk, kjer najrajši opeva male in na videz nepomembne stvari in dogodke, in za vsako izdano knjigo, če se ne motim, je bil nagrajen. V zadnji zbirki *Il fico sulla fortezza* (Smokev nad trdnjavo - Fazi Editore, Rim, 2012) je ovcam v razdelku *Imparare* (Naučiti se) posvetil pesem brez naslova, da se ti zazdijo ovce prav posebne in prikupne, nič ovčje v našem zaničljivem pomenu besede, marveč povsem neodvisne in formirane osebnosti, ki znajo samostojno misliti, presojati, čutiti in, kar je najtežje v tem zagamanem svetu, nekonfliktno živeti. Takole jih pesnik nagovarja:

- Lepe ovce, pa kaj se ne naveličate
jesti vsak dan isto travo?
- Si nor? Mar ne veš, kako se trave med seboj razlikujejo?
Ti je sploh znano, koliko vrst obstaja?
Ti vidiš travo in se ti zdi povsem enaka. Predstavlja si rajši obloženo mizo z najrazličnejšimi jedmi; glej, da je travnik prav to.
- Že, že, a jaz vidim, da pojeste vse, kar imate pred sabo.
- Ne vidiš dobro. Pojemo le nekatere, drugih ne, odvisno kaj nam sproti tekne. Jaz se na primer včasih hranim zgolj z deteljo, drugih trav se niti ne dotaknem. Včasih pa je ista trava takšnega ali drugačnega okusa. Odvisno od zemlje, od vode, od lege-osvetlitve in tako dalje. Nam je vse to znano, ne vem pa, če je tudi vam.
- Ok, v redu. Jesti je za vas potemtakem vedno drugačno in novo opravilo. Ampak kar naprej jeste. Je edina stvar, ki jo počenjate?
- Pa kaj se ti je zmešalo? Nam ugaja živeti skupaj. Naše življenje je en sam splet poznanstev. Tebi se zdi, da imamo sklonjeno

glavo le zato, da jemo, v resnici pa si izmenjujemo tudi čustva, občutja, med seboj se spoznavamo in bratsko sporazumevamo,

si povemo, kar mislimo, in včasih se celo sporečemo. Kar ozri se tja čez, mar vidiš janjčke, ki se na soncu igrajo? Misliš, da jih mi ne gledamo? Misliš, da medtem, ko se pasemo in mulimo travo, nam srce ne prekipeva od veselja ob pogledu nanje, ki skačejo in se zabavajo, in se naenkrat zavemo: ti novorojenčki povečujejo našo skupnost in so tudi naša prihodnost? Misliš, da se ne nasmejemo iz srca, ko jih vidimo, kako se med sabo ruvajo ali se lovijo, misliš, da ne jokamo, ko opazimo, da se dolgočasijo, ali utrujeno in preplašeno begajo po travniku v iskanju matere?

3
Še besedico o ovcah pa o Francišku, seveda asiškem, ljubitelju živali in vsega stvarstva
Ovce potemtakem - predvsem miroljubna in zelo družabna bitja, z velikim smislom za skupne dobrine, kar nam, bolj nagnjenim k individualizmu in vase zagledanosti - lahko berete tudi k sebičnosti - na splošno precej manjka. In kot berem v nagrajeni pesniški zbirki Guida Zavanoneja *Tempo nuovo* (Novi čas - založba De Ferrari, Genova, 2013) najčesče čisto spregledane, pozabljene, nesmišljeno prepuščene svoji... ovčji usodi, saj se zanje živ krst ne zavzame, kot da jih ni. Da vam bo moja trditve bolj nazorna, dovolite mi, da vam instantna hitro - prevedem pesem

Francišek
O, kokoš, namenjena za v lonce,
o, krotka in nesrečna stvarca,
za katero se niti Francišek ni zavzel!

In ti, ki zaradi enega samega gena si prašič in nedolžno kruliš, da si, kar si, boš visel, ves - kolikor te je - le zato, da te pojemo.

Kaj naj rečem o ovci, ki jo je volk raztrgal in pohrustal, Francišek pa je stopil do njega, da z njim naveže stike?
In ribe, ki druga drugo zavzeto žrejo v morju? Jim mar porečem: gre pač za naravni zakon, zato se med vas Francišek sploh ne bo podal?

O čista voda
in ti, veseli ogenj,
mar bosta uničila ta nemarni svet?

In naša sestra telesna smrt bo za vse nas kot pečat vsega hudega in zlega?

V obeh omenjenih zbirkah so živali nekakšne naše nevsiljive spremljevalke ali zalezovalke, ki vedo o

nas povedati zdaleč več, kot vemo ali povemo sami. Ker se običajno rajši preveličujemo, kot se trezno obnavnavamo, nas one s kakšnim improviziranim škripcem, ko preveč lebdimo v zraku, ali ujete na laso modro in pravočasno povlečejo na trda, a zdrava tla realnosti.

4
Primerno le za poletna branja ali za vsesplošno prebiranje skozi vse leto?
In kajpak nadaljujem brati, kar se mi sproti ponuja, in tudi sama, potihoma, odgovarjam na vprašanja, ki so tu in tam postavljena drugim bolj ali manj izzivalno v zvezi z literaturo.
Razlogov je odločno preveč za ljubitelje književnosti nasploh in poezije posebej, da bi začela z naštevanjem, "s čim me leposlovje najbolj prepriča", saj se z njim poklicno ukvarjam domala celo življenje. Vrh tega sem v svojih člankih *O poeziji in prevajanju*, ki so izhajali in izšli v ljubljanski reviji *Srp* že precej davno, na dolgo in široko to povedala. Na kratko, ker gre za temo, ki je ne bomo do konca nikoli izčrpali, pa da bo volk sit in koza

cela, in da mi bo kolikor toliko prijetno minil dan, bom nanizala bolj sebi v veselje samo nekaj pojmov, ki se bodo začeli tokrat, najpomislim, recimo, s črko i: izvornost, inovativnost, igrivost, iskrivost, iskrenost, inteligentnost, intuitivnost, izbrusenost. Ni nujno, da so v literarnem cocktailu vse te sestavine skupaj, a vsaj katera od njih mora biti obvezno.

Na splošno se nekoliko bojim priporočati v branje karkoli. Nič koliko mojih stanovskih kolegov in prijateljev obeh spolov, z mojo mamo vred nekoč, ki je bila tudi strastna bralka, so mi večkrat očitali, da so povesti in romani, ki jih jaz imam najrajši, zanje naravnost... neberljivi in nemogoči. Poezijo sem kar preskočila, ali jo redko kdaj komu omenila kot alternativno branje, ki bi utegnilo biti tudi zanimivo, vendar sem jo bolj izjemoma in zelo redkim priporočala, kaj še silila s superlativi, ker sem vedela, da do nje ne čutijo posebne afinitete. Saj je večina pogosto neženirano kazala do nje prave znake intolerance. Posebno do domačih marsikdo ni imel ne živcev in ne glave, kot so mi radi nekaterniki ponavljali in nato pribili, da imajo premalo časa, da bi to dragocenost - čas! - tako po nemarnem izgubljali. Še po tistih malce bolj razboznanih zbirkah, ki sem jih tu pa tam prav zanje večkrat nastavila na vidno mesto, so zelo redko segli. Komaj kdo je vrgel pogled na platnico in nonšalantno komentiral: A to zdaj bereš? Je sploh za kaj ali običajni slovenski bla bla bla, ki ga še sami ne razumejo? Ti sploh kaj zapiraš, so kdaj norčavo navrgli, ali se samo delaš kunšno, zaradi lepšega? Da zgleđa ekstra? Zato bom samo omenila in nič smrtno zares priporočila recimo samo tri... predpredzadnje pesniške zbirke, ki sem jih z velikim užitek, skoraj na dušek prebrala, in povedala tudi zakaj. Plus maks antologijsko delo v dveh zvezkih. Lahko pa bi jih naštel vsaj dvajset in jim dodala še one zadnje in predzadnje in vmes pridodala še nekaj prebranih proznih bukel. A ostanimo pri petih knjigah, bolj kot za poletni čas priporočljivih za branje v ostalih treh hladnejših letnih časih.

5
Naj steče beseda o dveh zbirkah hkrati
In sicer o zbirki Braneta Mozetiča *mesta ure leta* (Lambda 96) pa o oni zadnji Taje Kramberger z *roba klifa* (Aleph 147), ki pa sta izšli že pred leti (2011) pri ljubljanskem Centru za slovensko književnost, sem prebrala menda lani v dveh večerih, počasi, premišljeno, niti vrstice nisem preskočila, pravi pesniški maraton v zavidljivo dobrih duhovnih kondicijah. Oba pesnika sodita med tiste osebo poznane, ki so mi tudi po človeški plati dragi, in kar napišejo, mi je običajno precej všeč, da jih redno in po večkrat vzamem v roke. In seveda rada tudi kaj prevedem. A tokrat morda, ker sem ju brala skupaj, zaporedno in vzporedno, mi je neka njuna značilnost, ki je doslej nisem zaznala, prav padla v oči: Braneta kar naprej razžirajo dvomi, veliki kot gora, bivanjski, literarni, etični, filozofski, narodnostni, vsakršni, Taja Kramberger pa nasprotno prav poka od (vsaj navidezne in skoraj demonstrativne) gotovosti, dvomi se je ne dotaknejo, kaj šele da bi jo razdvajali, teh malih in velikih zoprno lepljivih nadlog, se zdi, ne pozna, ali vsaj ne prizna, ni sploh dovzetna zanje. Z njimi noče vsaj imeti nič opravka. Vse, kar stori, počenja, misli, reče, rezonira, je vedno 100 % prav. Ne 100 % prav zanjo, ki bi stoočstnost nekako relativiziralo, za druge pa bilo recimo 90 ali 80 %, ampak "prav prav" v absolutnem pomenu besede in merilu, edini možni prav na svetu, kar mene nemalo

Brane Mozetič

Srečko Kosovel

preseneča, najbrž ker tudi sama spadam prej med večne hamletovske dvomljivce kakor pa med prepričane in neomajne kot skala. Po vsakem branju me pa še vedno zasrbi, seveda malce šaljivo, da bi stresla vse Branetove pesmi v posodo, vanje nasula vse Tajine verze in vse skupaj dobro premešala v kar se da homogeno zmes kot kakšna novodobna in mojstrsko sposobna kuharica, da bi se Mozetič nalezal nekaj Tajine gotovosti in bi Krambergerjevo vsaj oplazil kakšen njegov resni dvom. Oba bi vsekakor pridobila kvaliteto. Pravičnikov in posledično vsaj potencialnih domišljavcev - beseda teče o koprski pesnici, da smo si na jasnem! - se namreč precej bojim, ker radi posplošujejo, kar bi morali obvezno do skrajnosti relativizirati, in nenehno, skoraj po žandarsko, kar vsem, krivim in nekrivim, žugajo obtožujoče s prstom, saj so se kar kolektivno kot posamezniki in kot narod pregrešili nad njimi, božjimi jagnjeti, ki so le za to prišli na svet, prav nalašč k nam, slabovidnim, obdanim z gosto mrežo nevednosti in zaslepljenosti, to je v našo neposredno bližino, da bi nas prosvetlili in odrešili. Me kar zmrazi tak odnos do sebe, do najbližjih in daljnih, pa če so mi... tožeči in vpiljoči preroki v puščavi z bičem v roki, po svoje še tako privlačni in dragi in jih ne neham brati, zlasti, ko rahlo popustijo in niso do onemoglosti obsedeni od samih sebe. Ko svoje užaljenosti in zamere tako rekoč ne oznanjajo urbi et orbi. Tolaži me tudi misel, da sodijo zamere med pokvarljivo blago s precej kratkim rokom trajanja in da jim torej ni usojena večnost. Skratka nam kaže, da potrpežljivo (po) čakamo, da se zamere kot megla poležejo in

Maja Vidmar

razpršijo in nato zasije spet sonce... vsaj zasilne pomiritve s seboj in sprave s svetom.

6
Pojdimo z branjem naprej. Na slepo srečo sem izbrala šestvrstičnico kot uvod:

Kako se lahko zaljubiš
v moškega, ki
te ljubi?

Samo odpustiš mu,
da je tako slabo
izbral.

Ja, nadvse ljubezniva - in razumljiva - je pesniška zbirka Maje Vidmar *Kako se zaljubiš*, ki je izšla pri Beletrini v Ljubljani že pred dvema letoma (2012). Gre za malo in duhovito himno ljubezni, ki je na moč preprosta, domiselna in sproščujoča, primerna za vse okuse in vse starosti. Lepa tudi oblikovno, kot že večina naših knjig, tudi gornji dve od Centra za oko in otip privlačni. Prevedla sem jo kar sproti med prebiranjem, ravedna, kako se obnese v italijanščini. Še kar lepo zveni. Strani so natlačene z lističi in z mojimi težko berljivimi kracami. Kdaj se bom opogumila in vse skupaj popilila in obdelala računalniško, pa je stvar časa in volje, ki na žalost prepogosto nista usklajena z mano, in namesto da bi si vsi trije tovariško priskočili na pomoč, si radi mečemo polena pod noge in se izogibamo vsakega dela, ker se nam ne ljubi migniti niti z mezinčkom.

/dalje
Jolka Milič

Kratke

Bernarda Fink je na Dunaju prejela častni naziv

Mezzosopranistka Bernarda Fink je 16. septembra na Dunaju prejela častni naziv komorna pevka (Kammersängerin), ki ga v nemško govorečih deželah podeljujejo najeminentnejšim umetnikom klasične vokalne glasbe. Častni naziv je Finkovi podelil avstrijski minister za umetnost in kulturo Josef Ostermayer.

Svetovno priznana koncertna in operna pevka je tako postala tretja Slovenka, ki je dobila ta naziv. Pred njo sta ga za svoje vrhunske umetniške dosežke prejela Anton Dermota in Marjana Lipovšek, so sporočili z Glasbene matice Ljubljana.

Bernarda Fink se uvršča med najuspešnejše slovenske vokalne interpretke. Kot hči slovenskih staršev je glasbeno izobraževanje pričela v rodnem Buenos Airesu, poklicna pot pa jo je sredi 80. let minulega stoletja popeljala v Evropo.

Njen obsežni repertoar sega od stare glasbe do del sodobnih skladateljev. Kot vokalistka redno sodeluje s številnimi evropskimi orkestri, med njimi z Orkestrom Londonske filharmonije, Dunajskimi in Berlinskimi filharmoniki, Orkestrom Češke filharmonije, Kraljevim orkestrom Concertgebouw in Državno kapelo iz Dresdna.

Redno nastopa tudi v velikih glasbenih središčih, kot so Musikverein in Konzerthaus na Dunaju, Concertgebouw v Amsterdamu in Wigmore Hall v Londonu. Nastopala je tudi v Kraljevem gledališču v Bruslju, v gledališču Champs-Élysées v Parizu in dvorani Carnegie Hall v New Yorku ter številnih drugih koncertnih hišah po vsem svetu.

Pri založbi Harmonia Mundi in Hyperion Records je posnela več kot 50 zgoščenk ter bila skupaj z bratom Markom Finkom in pianistko Carmen Piazzini v kategoriji najboljših klasične vokalne izvedbe nominirana za glasbeno nagrado grammy.

Za svoje delo je prejela številne nagrade, med drugim je bila leta 2006 odlikovana z avstrijskim častnim znakom za znanost in umetnost, leta 2012 pa je prejela nagrado Prešernovega sklada.

Ob jubileju Cerkovne ordninge v NUK razstavljen original

V Narodni in univerzitetni knjižnici (NUK) so 4. septembra odprli razstavo Cerkev slovenskega jezika, s katero so počastili 450. obletnico izida Trubarjeve Cerkovne ordninge. Na ogled je tudi originalni izvod tega dela, ki so ga oktobra lani odkrili v Mestnem arhivu v nemškem Memmingenu. Razstavo je odprl predsednik republike Borut Pahor. Slavnostni govornik je bil minister, ki opravlja tekoče posle, Uroš Grilc, po razstavi pa je obiskovalce vodil njen avtor, poznavalec Trubarjevega dela Kozma Ahačič.

Razstava je tridelna. V uvodnem delu se obiskovalci seznanijo s kontekstom, v katerem je Cerkovna ordning nastala, v osrednjem delu je predstavljen original iz Memmingena, v zadnjem delu pa usoda Cerkovne ordninge vse do danes.

Poleg Cerkovne ordninge so na ogled tudi nekatera druga Trubarjeva dela, med njimi Prvi, Drugi in Poslednji del Novega testamenta (1557, 1560 oziroma 1577), Register iz leta 1561, Postila iz leta 1562 in Katekizem

z dvema razlagama iz leta 1575. Razstavljen je tudi izbor knjig in dokumentov, povezanih z dogajanjem okoli Cerkovne ordninge. Posebno mesto pripada ukazu nadvojvode Karla o zaplembi Ordninge in izgonu Trubarja iz leta 1564. Razstava bo na ogled do 4. oktobra.

Cerkovna ordninga velja za eno najpomembnejših Trubarjevih del. V njem je podal svojo vizijo prave, organizacijske in duhovne oblike protestantske Cerkve na Slovenskem. Knjiga je prvo v slovenščini napisano delo, namenjeno le intelektualni eliti. Delo je izšlo leta 1564 v Tübingenu v nakladi 300 do 400 izvodov, od katerih je bila večina zaplenjena in uničena. Edini nepoškodovani izvod iz Dresdna se je izgubil med drugo svetovno vojno. Leta 1971 je g. Jožko Markuža odkril poškodovan izvod v Vatikanski apostolski knjižnici v Rimu, pričujoči izvod, ki ga je po naključju odkril Ulrich D. Oppitz, pa je brezhibno ohranjen.

Objavljen natečaj za slovenske pesnike zunaj domovine

Svetovni slovenski kongres je objavil pesniški natečaj, namenjen slovenskim rojakom v tujini. Sodelujejo lahko pesniki do 40. leta starosti iz zamejstva in tujine, ki pišejo v slovenščini. Tema natečaja je Veš poet svoj dolg - pesmi z domoljubno, povezovalno in človekoljubno vsebino, ki odraža ljubezen do jezika in spoštovanje moralnih vrednot.

Zainteresirani lahko do 10. oktobra na naslov Svetovnega slovenskega kongresa pošljejo še neobjavljeno pesem v treh izvodih, ki naj bodo anonimni in označeni s šifro avtorja. Ločeno naj pošljejo še svoje podatke skupaj s šifro, navedeno na pesmi.

Ocenjevalni odbor literarne sekcije kongresa bo izbral pet nominirancev, izmed njih pa tri najboljše pesmi, ki bodo prejele denarne nagrade. Nagrajence bodo razglasili 24. novembra, nagrade pa podelili 1. decembra v Ljubljani, so sporočili iz kongresa.

**Nov (krajši) roman Alojza Rebule
Kominform v Zabrinju**

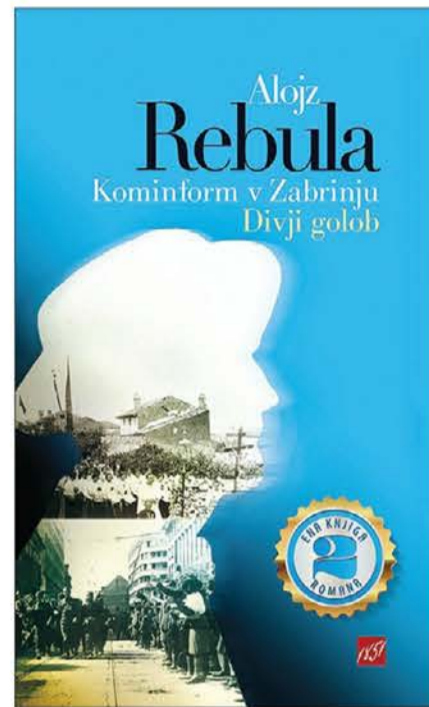
Pisatelj Alojz Rebula, ki je 24. julija letos dopolnil deveto desetletje svojega zemeljskega bivanja, se slovenskemu bralcu ob pomembnem življenjskem jubileju predstavlja z novim knjižnim delom. Jubilatov krajši roman Kominform v Zabrinju so namreč s skupnimi močmi objavile kar tri slovenske založbe iz zamejstva in matice, in sicer tržaška Mladika, poleg nje pa še Mohorjevi družbi iz Gorice oziroma Celja. Delo je v posebni izdaji Ena knjiga 2 romana izšlo skupaj z Divjim golobom, ki ga je avtor prvič objavil v zgodnjih sedemdesetih letih preteklega stoletja. Spremno besedo je besedniloma pripisal teolog in filozof Edvard Kovač, naslov pa nosi Večnostni pogled v zgodovino slovenstva. Delo Kominform v Zabrinju je Alojz Rebula posvetil svojemu prijatelju, pesniku in pisatelju Miroslavu Košuti iz Križa pri Trstu, ki ga ima – tako mu piše v posvetilu – za vnetega sogovornika o naši primorski usodi.

V slovenski književnosti je bilo do danes več poskusov obravnave zapletenega zgodovinskega obdobja, ki je sledilo resoluciji Informbiroja iz junija 1948, ko je Stalin v Bukarešti izključil Tita in njegovo KPJ iz skupnosti tedanjih 'ljudskih demokracij'. Za Slovenijo (in Jugoslavijo) je bil to čas, ki je potekal v znamenju novega represivnega vala proti dejanskim ali zgolj namišljenim nasprotnikom režima. Malokdo v matični domovini in svetu pa pozna razplet dogodkov, ki so se tedaj zgodili v naših krajih. Razkol se je v vsej svoji silovitosti namreč najbolj pokazal prav med Slovenci na tedanjem Svobodnem tržaškem ozemlju,

ki so v veliki večini podprli Stalinovo oziroma sovjetsko opcijo. Rebulovo delo je zato pomembno tudi z dokumentarno-zgodovinskega vidika, saj povprečno izobraženemu in informiranemu slovenskemu bralcu odstira pogled na to zanj doslej po vsej verjetnosti še precej neznano zgodovinsko posebnost tržaškega zamejstva. In ker smo že pri zamejstvu, lahko zapišemo še, da je razen nekaterih ljubljanskih trenutkov Kominform v Zabrinju postavljen skoraj izključno v naše kraje. Nedvomno je Rebulov roman nekoliko avtobiografski, saj se je avtor v tistem času izobraževal na Univerzi v Ljubljani, kjer je študiral klasično filologijo. Po sebi je tudi delno oblikoval lik Andraža Limpida, mladega študenta astronomije, ki se kljub svojim znanstvenim nagnjenjem sprašuje o obstoju Boga.

Slednjega, Limpida seveda, bomo zasledili predvsem v drugem delu zgodbe, ki se začne z Vitom Levnikom, predsednikom aktiva v namišljenem kraju Zabrinje - ta je na mah podoben Opčinam, saj vanj iz mesta vozi modri tramvaj -, ki izve za novico o sporu med Titom in Stalinom z radijskih valov Zavezniške vojaške uprave. Sprva je Vito prepričan, da gre za burko, saj pravi, da zahodnim kapitalistom ne gre preveč zaupati, nato telefonira svojemu nadrejenemu Branku Babiču, ki ga skuša pomiriti. Ko postane očitno, da gre zares in da postaja razkol v levičarskih

vrstah neizbežen, se odloči, da bo s svojim naslednikom Žarkom Zeffellijem (nekdaj in nikoli več Žafranom) priredil velik ljudski shod, na katerem bo spregovoril antifašist in človek velikega ugleda, ki mu je ime Dolfo Hrastovljan. Oba si ne želita novih delitev ali združ. Pri Hrastovljanu gre za levičarja

velike postave, predvojnega antifašista, ki ga ljudje cenijo tudi in zato, ker ni vpisan v komunistično stranko. Ena od njegovih navad, ki jo drugi težko razumejo, je lov na modrase, ki se plazijo po kraški gmajni. Njegov ugled med ljudmi ostane visok tudi tedaj, ko ga skuša Titova stran diskreditirati s tem, da je v dneh in mesecih po koncu vojne pri sebi skrival ranjenega nemškega vojaka iz francoske pokrajine Alzacije. Na tem mestu se v zgodbo začne vpletati zgoraj omenjeni študent astronomije Limpid, ki ga skuša jugoslovanska tajna služba

UDBA spriči novonastalega stanja zlomiti in ga zlorabiti v svoje namene. Mladi Limpid se temu upre, zato mu začnejo groziti, zaradi tega pa zbolji na živcih. Do ozdravitve pride predvsem po zaslugi zaročenke Zarje, ki bo nato postala profesorica slovenskega jezika na slovenskih šolah na Tržaškem.

Že v začetku smo zapisali, da gre tokrat pri Rebuli za krajši roman, saj obsega vsega skupaj nekaj več kakor sto strani tiska večjega formata. Za tiste, ki poznajo njegov slog, bo branje tekoče. Začetek zgodbe in njegov zaplet sta lepo zastavljena, ob njenem koncu pa se bo marsikomu zdelo, da se je avtorju pretirano mudilo zaključiti. Začetna protagonistka sta namreč že omenjena Vito Levnik in Žarko Zeffelli, katerima se sproti dodajajo še ostali, in sicer Dolfo Hrastovljan, njegova žena, nemški vojak iz Alzacije, Andraž Limpid, Zarja itd. V Epilog, ki zajema vsega skupaj dve strani, je namreč avtor tako rekoč strpal naštevaje usod svojih romanesknih likov. Teh je seveda veliko in bi si vsekakor zaslužili večjo pozornost oziroma natančnejšo karakterizacijo. Ostali Rebulovi zgodovinski romani, ki smo jih brali v prejšnjih letih in desetletjih (Nokturno za Primorsko, Četverorečje, Cesta s cipreso in zvezdo, Kačja roža in drugi) so namreč že samo količinsko veliko bolj obsežni in sta se zato njihovo besedilo in fabula lahko prostje razvijata. Zapisati je vsekakor treba, da nas je Rebula s svojim najnovejšim delom dodobra presenetil. Njegovo prejšnje fantafuturistično delo z naslovom Pred poslednjim dnevom, ki je časovno postavljeno v prihodnost, in sicer nekam na polovico našega tisočletja, je bilo namreč v marsičem moč brati in razumeti kot sklepno dejanje njegove nadvse plodne in preko šest desetletij dolge pisateljske poti.

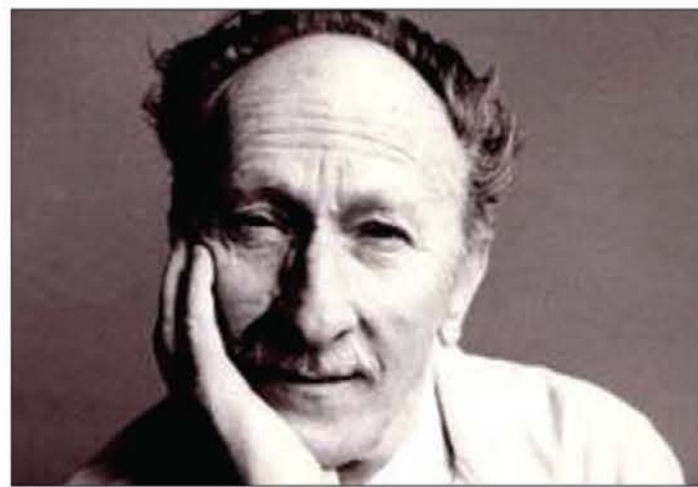
Primož Šturman

Ob Kocbekovi pesmi MOLITEV Sem, ki sem ...

Pri Slovenski matici je leta 1963 izšla Kocbekova pesniška zbirka Groza. Kot je bilo pričakovati v tistem času, ni imela kakšnega večjega odziva. Bila pa je toplo sprejeta med veliko večino slovenskih bralcev, saj je bila kmalu razprodana. Za lažje razumevanje vam jo pripišem:

V ljubljanskem bogoslovju je v tistem času to pesem nekdo pretipikal in razobesil na stenčias, kamor smo občasno obešali kakšen literarni umotvor, ki je nastal v hiši, ali pa ga je kdo prevedel. Pesem je pri prebivalcih te hiše povzročila kar malo nevihto. Duhovni vodja ali spiritual je ni takoj razumel, tudi sam je baje pisal pesmi in se je ob njo spotaknil, češ, kaj to obešate. Hišna avtoriteta, ki smo mu rekli "Ata", ki je s Kocbekom tudi občasno prijateljaval, se je na njemu lasten način muzal, češ, boste že sami pogruntali, kaj je pesnik hotel z njo povedati. Da pa je bila mera polna, smo jo (sem jo) pri uri filozofije "podtaknil na kateder" prof. dr. Janezu Janžekoviču. Njegova predavanja so bila zelo suhoparna, pa kljub temu izredno temeljita. Mož je pesem prebral, jo vtaknil v žep in nadaljeval predavanje, kot da ni

bilo nič. Mi smo si mislili svoje in na vse skupaj že pozabili, ko je čez kakšna dva meseca med uro filozofije predavanje prekinil, lahko je tudi opazil, da jih kar nekaj spi (?). Iz žepa je potegnil tisti listek, ki smo mu ga pred časom podtaknili. Zapazil sem, da je bil ves po-

pisan ob besedilu z njegovimi pripombami, in začel: "Tu ste mi podtaknili Kocbekovo pesem Molitev. Veste, Kocbek veliko piše v Novo pot, pa pod psevdonomimom, drugače ne bi bilo objavljeno, pa tega ne govorite na veliko". Našel je na pamet kar nekaj naslovov in

celo citiral številke revije. Potem pa je pripomnil: "dobro bi bilo, če to temeljito preberete, ker pri sholastiki tega ne obravnavamo, ni pa na svetu samo sholastika, ampak so tudi novodobni filozofi, pa tudi teologi, o katerih vemo bolj malo, a so". Razumljivo, saj smo živeli v kulturni osami in inozemskih knjig in revij itak nisimo smeli dobivati. Potem pa se je lotil razlage pesmi: "Ta Kocbekova pesem je lahko za nihilista

površen, seveda, jo bo lahko odklonil, češ, preveč je vse skupaj zavozlano ... V resnici pa je v tej pesmi zaobsežena pesnikova osebna vera in vera Svetega pisma. Ko vi študirate Sveto pismo, ga berete, če pa ga meditativno prebirate, pa tokrat molite. Vidite, tu je razlika ob istem tekstu, z dvema različnima pristopoma. To morate vedeti in tudi tako delati! Nekaj takega, seveda v pesniški obliki, ima tudi ta pesem in vam jo priporočam, da jo še preberite!" Potem je vtaknil listič v žep in nadaljeval. Verjetno je zapazil, da je predramil pol predavalnice.

Človek je velikokrat razpet med dvomom v Boga in upanjem. Podoben je svetopisemskemu Jobu, ko pravi: Vem, da moj Rešitelj živi ... vem, komu sem veroval ... Kristjan sedanjega časa ima Jobovo vero, ker živi stisko časa in bivanja. To je njegova osebna vera. Ali kot pravi Simone Weil: "Je življenja iščoča pot iz dvoma v trdnost vere, je eno samo pričakovanje Boga". Jobova vera je razpeta med dvomom in upanjem". Božja beseda je končno slišana v duši iščočega. Iz tega se poraja spočetje novega življenja duše, onkraj smrti.

Pesnik je v pesmi Molitev izkusil to, kar mistik izkuša, ko Glas Božji ne kliče v hišo biti, ampak v Bit samo, ker se ta glas glasi: "Jaz sem, ki sem!"

Ambrož Kodelja

Kratke

Kdo je cerkev / Razmišljanja v zgoniški župniji

Postni čas je lahko čas preobrata, razmišljanja, ki lahko v vsakem od nas spodbudi spremembo. Cerkev nas v postnem času vabi, da se bolj zavemo Kristusovega odrešujočega dela. V tem smislu je postalo pastoralno pismo goriškega nadškofa Carla, z naslovom "Kdo je cerkev", ki je izšlo pred kratkim, tema srečanja, ki smo ga priredili župnija Sv. Mihaela nadangela iz Zgonika v sodelovanju z župljani Sv. Pelagija iz Šempolaja. V torek, 11. marca, smo medse povabili dekana Karla Bolčina iz Štandreja. Pogovor o pastoralnem pismu smo uvodoma namenili razlagi odlomka o delovanju prve jeruzalemske skupnosti, ki v lomljenju kruha in molitvi predstavlja prvo obliko Cerkev. Bili so vsi eno, drug za drugega, kakor eno srce in ena duša, je zapisano v Apostolskih delih.

Ali je tudi danes tako? Vprašali smo se, ali smo tudi mi tisti živi kamen, ki je del žive cerkve? Na to vprašanje smo župljani skupaj z dekanom in našim župnikom, g. Markužo, skušali odgovoriti in razumeti, kaj storiti in kako delati, da bi poživili to našo krščansko skupnost.

Nasvet je bil enostaven: bodite skupaj, vsi eno, skupaj prebirajte evangelij, bodite kot prvi apostoli. Če je treba, gradite na novo, očistite tisti prah, ki se je nabral! Za vzor si izberite papeža, ki se ne boji izbirati novih sredstev, da lahko deluje v korist vse Cerkev, bodite zgled drugim ljudem, v prostor, kjer živite in delujete, vnašajte veselje in optimizem.

ln na vprašanje, kdo je cerkev, smo si odgovorili: "Mi smo cerkev, gradimo jo skupaj in postali bomo tisti živi kamen, ki bo živi kruh našega življenja. Naj bo ljubezen tista vez, ki združuje".

Ob informacijah in razmišljanju je večer pustil v vseh prisotnih globoko prepričanje, da so vsebine, ki nam pomagajo razumeti globoko povezanost skupnosti prvih kristijanov tista glavna nit, ki nas lahko tudi danes povezuje in navdušuje. Prisotni so se zavzeli za poživitev naše župnijske skupnosti, ob zavesti, da je to mogoče s tem, da obnavimo medsebojne vezi in gradimo krščansko zavest. / dp

Civilna zaščita: Panontin, varnost in začetek pouka sta v Zgoniku prioriteta

"Na prvem mestu sta varnost in začetek pouka v vaški šoli, streho katere je hudo poškodoval zračni vrtnec, ki je minulega 21. avgusta silovito razsajal v Zgoniku in okolici. Po ogledu prizadetega območja, ki so ga izvedli tehniki Civilne zaščite, bo deželna uprava v prihodnjih dneh preverila, ali obstajajo v tem primeru okoliščine za dodelitev stanja naravne katastrofe, za katerega je zaprosila zgoniška občinska uprava". Tako je izjavil deželni odbornik s pooblastilom za Civilno zaščito Paolo Panontin na srečanju v Trstu s predstavnikoma zgoniške občinske uprave

(podžupan Rado Milič in odgovorni Urada za teritorij Aljoša Gabrovec), na katerem je tekla beseda o škodi, ki jo je na tem območju povzročila ujma, in možnih rešitvah. Kot znano je zračni vrtnec, ki je v Zgoniku poškodoval približno dvajset hiš in številne avtomobile, odkril okrog 600 kvadratnih metrov strehe vaše osnovne šole, ki je torej odtlej potrebna popolna obnova: gasilci, ki so se na prizorišče dogajanja odpravili zjutraj po ujmi, so odkrili streho za silo prekrili s plastičnim ovojem, na katerega so ponovno položili strešnike, ki bi lahko predstavljali v primeru prvih sunkov jesenske burje precejšnjo nevarnost za obiskovalce šole in druge mimoidoče. Če je prva splošna ocena govorila o 400 tisoč evrih škode (na javnih in zasebnih poslopih ter predmetih), krajevna občinska uprava dejansko še pričakuje od zavarovalnice točno cenitev gmotne škode. Dejstvu navkljub, da naravnih katastrof ni mogoče predvidevati, so v Zgoniku že pripravili in predstavili na Deželi izvršni načrt za ponovno ureditev strešne kritine šole, na katero nameravajo postaviti fotovoltaične panele. Na srečanju se je govorilo tudi o škodi, ki jo je vrtnec povzročil na javni razsvetljavi v kraških vaseh in na gozdnih cestah na območju Volnika (546 metrov), ki je z zakonom Belci iz leta 1971 postal naravni rezervat, a dejansko kot tak nikoli zaživel: občina Zgonik je tu lastnica kakih 5 hektarjev gozda, kjer je silovito neurje povzročilo precejšnjo škodo. Strani sta nakazali možnost, da bi izrta drevesa in vejevje, ki ovirajo cesto, odstranili v sklopu izvedbe skupne delovne akcije, pri kateri naj bi sodelovalo več društev prostovoljcev Civilne zaščite. / MC

SLOVENSKA PROSVETA IN RADIJSKI ODER 17. Gledališki vrtljak

Letos bo na vrsti sedem 'gusarskih' gledaliških pustolovščin

Gledališki vrtljak, ki ga prirejajo Radijski oder in Slovenska prosveta, se bo letos vkrcal na gusarsko ladjo in odplul do sedmih otokov, na vsakem izmed katerih se skriva čaroben in dragocen gledališki zaklad.

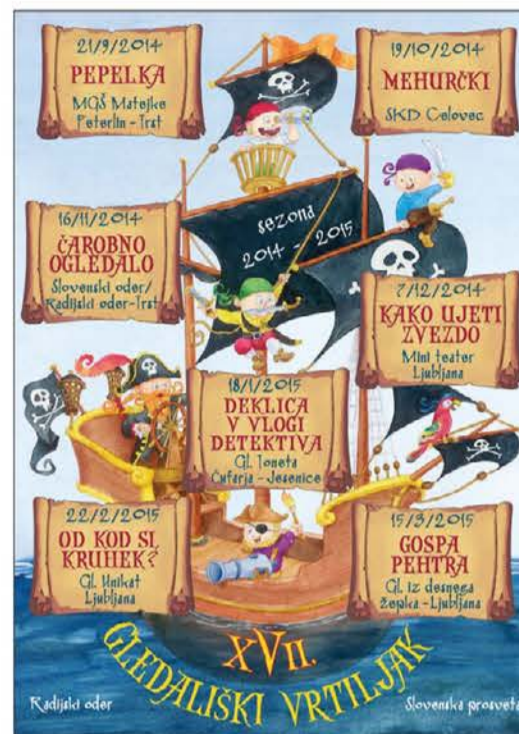
Nedvomno bi tako kazalo zapisati po ogledu lepega, res lepega plakata, ki ga je tudi letos, kot že običajno, oblikoval Matej Susič: v ozadju pisana ladja morskimi razbojnikovi, na krovu katere se posadka veseli novih teatarskih pustolovščin, v ospredju pa sedem starodavnih papirjev, na katerih so navedene predstave letošnje že 17. sezone Vrtljaka.

Prva predstava bo na sporedu 21. septembra letos, ko bo na odru Marijinega doma v ul. Brandesia pri Sv. Ivanu zažvela igra Pepelka, ki je nastala v t. i. domači režiji. V njej namreč nastopajo udeleženci poletnega tečaja Mlade gledališke šole Matejka Peterlin. 19. oktobra pa bo na vrsti igra Mehurčki, ki jo bodo na oder postavili člani SKD Celovec: predstava sodi v sklop pobud Koroški kulturni dnevi na Primorskem. Z igrjo, ki bo na sporedu 16. novembra, se vajeji manifestacije spet vračajo v domače roke, saj bodo igro z na-

slovom Čarobno ogledalo, ki si jo je zamislila in režirala Lučka Susič, oblikovali člani Slovenskega odra Trst. 7. decembra bo pa Mini teater iz Ljubljane, ki se že več let redno vrača k Sv. Ivanu, razložil mlademu občinstvu Kako ujeti zvezdo...: tistega dne bo male obiskovalce svetoivanskega Marijinega doma obiskal tudi sv. Miklavž. 18. januarja 2015 pa bo Marijin dom gostil Gledališče Tone Čufar iz Jesenic, člani katerega bodo uprizorili igro Deklica v vlogi detektiva. 22. februarja pa bo nastopil ansambel Gledališča Unikat iz Ljubljane z igro Od kod si, kruhek? 15. marca pa bo na vrsti zadnja predstava letošnjega abonmaja:

Gledališče iz desnega žepka – Ljubljana se bo predstavil z delom Gospa Pehtra. Novo sezono sta v prostorih Slovenske prosvete predstavila predsednik Radijskega odra Marjan Jevnikar in duša gledališke pobude Lučka Susič, ki je tudi letos poudarila, da je Vrtljak priložnost

Cena abonmaja je 35 evrov, drugi otrok ali spremljevalec bo plačal 25 evrov, abonmaji za ostale družinske člane pa letos stanejo simbolični evro: cene abonmajev so dejansko kljub nižjemu prispevku s strani RS ostale nespremenjene. Za predstave bo mogoče kupiti tudi posamezne vstopnice, vendar bodo precej dražje. Zato prireditelji vabijo zainteresirane, naj abonmaje rezervirajo oziroma kupijo na sedežu Slovenske prosvete na ul. Donizetti 3 (040370846) od ponedeljka do petka od 9. do 17. ure ali pred predstavo v Marijinem domu. Naj še dodamo, da je v sklopu letošnjega abonmaja spet navedeno sodelovanje ŠC Melanie Klein, katerega članice bodo pred vsako predstavo poskrbele za krajšo animacijo. Organizatorji razpisujejo obnem tudi likovni natečaj za domišljjsko risbo z naslovom Moj najljubši gledališki junak: ob zadnji predstavi bodo risbe nastopajočih razstavljene, najboljše pa tudi nagrajene.

druženja številnih družin ob lepi in kleni slovenski besedi. Kot vsako leto bosta nedeljske popoldneve popestrili dve predstavi: prva se bo začela ob 16. uri, naslednja pa ob 17.30.

SZSO Potovalni tabor 2014

"One way" ali ljubezen je edina izbira

Letos so klanovci tržaškega Wčn pčwčn klana, in sicer sedem članov z dvema voditeljema in pomočnikom, sprejeli velik izziv: od 1. do 10. avgusta so se udeležili poletnega potovalnega tabora "Route nazionale 2014", ki ga je organizirala italijanska skavtska organizacija Agesci. Slednji je bil razdeljen na dva dela: potovalni del je potekal pet dni, stalni del pa se je odvijal v San Rossore.

Tržaški klanovci so potovalni del opravili skupaj s klanoma iz Salerna in Seregna. Z geslom "Pogum ljubezni" so v petek odpovali z vlakom iz Trsta in prispeli do Costiere amalfitane, kjer so spoznali skupino 55-ih klanovcev. Skupaj so v naslednjih dneh opravili pot od Salerna do Positana, tako peš kot z ladjo in avtobusi. Na poti je korak za kora-

kom nastala prava enotna potovalna skupnost, ki je delila lepoto in težave hoje, sočustvovala z brati in sestrami, sprejemala in pristopila na pomoč bratom s posebnimi potrebami, se navduševala nad spoznanjem drugih kultur in slovenskega jezika. Stalni del je potekal v San Rossore. V Toskano so prispeli po dolgi poti z avtobusom 6. avgusta. Skupina, ki je nastala na potovalnem delu, se ni nikoli ločila. Skupaj so preživeli in delili stalni tabor na dodeljenem tabornem prostoru: 55 roverjev in popotnic v podtaboru št. 5, ki je gostil 6.000 skavtov od skupnih 30.000 udeležencev celotnega tabora. Dnevi na taboru so potekali z obi-

skovanjem delavnic, okroglih miz, skavtskega parlamenta in družbeno-socialnih organiziranih večerov.

Cilji potovalnega tabora so bili predvsem poglobitev metodologije roverjev in popotnic, korak naprej v odprtosti klana do drugih skupin, širši pogled na skavtizem, "one way" kot skupna smer skavtizma, metodologije in vrednot, boljše poznavanje organizacije Agesci in njenih članov ter to, da bi člani Agesci spoznali organizacijo SZSO in slovensko manjšino.

skavtizem prava pot, ki ima "one way", to je samo eno smer, ki pelje do ljubezni sočloveka, služanja, vere, do družbene in politične angažiranosti ter v prihodnost.

Na "route nazionale" so se tržaški klanovci začeli pripravljati že pred enim letom, saj so se morali posvetiti temi potovalnega dela. Klanovci so izbrali temo »pogum ljubiti samega sebe« in se osredotočili na težavo sprejemanja lastnega telesa, telesa v družbi, od shujševalnih diet do metabolnih bolezni, kot so ano-

Kot nam je zaupal klanovodja Mitja Jevnikar, so doživeli deset nepozabnih dni, ki so tako klanovcem kot voditeljem napolnili srce z lepimi spomini, novimi spoznanji, idejami in ljubeznijo do skavtizma. Utrdili so prepričanje, da je

rekcija in bulimija. Najprej so na sestankih zbirali statistične podatke in se poglabili v temo, nato so si ogledali tudi ustanovo, kjer se vsak dan srečujejo s takimi težavami, in sicer ambulanto v drugem zdravstvenem okrožju, kjer so prisluhnili psihologinji, ki se ukvarja s tem. Na koncu so klanovci sestavili anke to, na katero je odgovorilo 180 oseb mlajših od tridesetega leta, večinoma iz slovenskih šol in pripravili statistični pregled problema. Strinjajo se s tem, da je ozaveščanje najboljša konkretna zadeva.

Metka Šinigoj

Po sprejetju popravka za popravilo ure na zvoniku bazovske cerkve

Občinski svetnik Igor Švab o 'cerkveni imovini' tržaške občine

Tržaško občino zaznamuje neka posebnost, dediščina katere sega v avstro-ogrsko obdobje: vse osrednje cerkve so namreč v občinski lasti, kar pomeni, da mora javna ustanova skrbeti za redno in izredno vzdrževanje Božjih hramov. "Ta režim zahteva s strani občine

konkretno, se pravi kar visoko finančno postavko: nekatere cerkve na občinskem območju so pravi arhitektonski biser, kot na primer cerkev sv. Roka v Svetem Križu. Velike cerkve, kot na primer Novi sv. Anton v središču mesta, pa zahtevajo kar precejšnjo vzdrževalno prizadevanje", nam je povedal tržaški občinski svetnik Igor Švab, ki je pred nedavnim 'izposloval' popravitev ure na zvoniku župnijske cerkve v Bazovici.

"Glede položaja cerkve Marije Magdalene me je že pred časom v sozvočju z župnijskim svetom opozoril tamkajšnji župnik g. Žarko Škerlj. Dejal je, da je svoj čas prišlo do okvare ure na cerkvenem zvoniku: mehanizem sicer deluje, slabo vreme in burja sta poškodovale številčnico. O tem sem seznanil upravo in odgovorne za javna dela ter ob priložnosti sestavljanja občinskega proračuna na dnevni red vključil obvezo, da bo občinska uprava poskrbela za namestitev številčnice. Podporo sem dobil tudi pri kolegih Carmiju in Ravalicu, s katerima sem večkrat v soz-

vočju. Odbornik Andrea Dapretto je moj popravek osvojil. G. Škerlj mi je predhodno predstavil proračun popravil, ki ga je sestavilo podjetje Solari. Slednje velja za eno izmed najpomembnejših svetovnih firm, ki se ukvarjajo s popravilom ur. Dela naj bi zahtevala nizko vsoto denarja, govor

Ta denar namenja dežela. Zadeva okrog svetokriškega Božjega hrama se vleče že vrsto let. V zadnjem mandatu prejšnjega župana Dipiazze je uprava uvrstila popravilo cerkvice v seznam javnih del, občina pa dežele ni nikoli zaprosila za finančno kritje. Zaradi tega smo izgubili veliko časa. Prvo prošnjo v ta namen je leta 2011 poslala na deželo sedanja uprava župana Cosolinija. Če se povrnem na vprašanje, lahko povem, da občina namenja rednemu in izrednemu vzdrževanju cerkva 350 tisoč evrov (vključno z DDV) letno. Ali se bo pristojnost občine glede svoje 'sakralne' imovine

Igor Švab in Mario Ravalico (foto IG)

je o 5 tisočih evrih".

Kdaj naj bi dela stekla?

Občina prejema od dežele del namenskih sredstev, ki služijo med drugim tudi za popravila cerkva. Ko bo občina ta denar prejela, se bodo dela takoj začela, predvidoma čez par meseci.

Koliko znaša v občinskem proračunu postavka za vzdrževanje cerkva?

Naj povem, da je občina v proračunu za leto 2014 namenila skupnih 1.360.000 evrov za popravilo cerkvice v Svetem Križu (470.000 evrov) in za ureditev drugega dela popravil fasade Novega sv. Antona (890.000 evrov).

obdržala še naprej? Tako bo tudi v prihodnje. Marsikdo pa si je že prizadeval, da bi v zvezi s tem režimom prišlo do polemike v zvezi z določili občine glede davka Tasi povsem brezpredmetne.

IG

sprememb. To pa ni lahko: postavilo bi se med drugim vprašanje, komu naj bi občina prepustila to svojo imovino, Škofiji ali Vatikanu ali državi? Odgovor na to vprašanje je navsezadnje politične narave.

Pred nedavnim je nastala polemika glede davka Tasi, češ da je občina povišala davke za bivališča zlasti preprostih družin.

Poglejte: leta 2013 so bili tržaški občani oproščeni plačila davka na prvo bivališče. Leto prej, ko se je plačevalo davek IMU na prvo, osnovno bivališče, je Trst imel najnižji količnik. Poleg tega tržaška občina je glede plačevanja davka Tasi uvedla olajšave, ki jih velika mesta niso upoštevala. Se pravi, bil je določen odbitek glede na število otrok v številnih družinah, poleg tega so bila deležna davčnih olajšav bivališča, ki gredo v zastojno rabo sorodnikom do drugega kolena, ne le do prvega, kot prepušča zakon. Obenem tržaška občina ni povišala davkov, kar pomeni, da je davčni priliv nižji za tri milijone evrov. Zato so po mojem mnenju

IG

Obvestila

Slovenski program Deželnega sedeža RAI za Furlanijo Julijsko krajino v Trstu vabi v četrtek, 18. septembra ob 17.30 v dvorano D'Angelo Luchetta Ota na predstavitev dokumentarca o rezijanskem pesniku Renatu Quagli z naslovom Trže krajji Dūše - Trije krajji življenja. Ob režiserki Mariji Brecej bo prisoten tudi sam portretiranec. Vhod je z ulice Giustiniano.

Praznik župnijskega zavetnika sv. Mihaela nadangela v Zgoniku bo potekal z naslednjim programom: petek, 26. septembra 2014, koncert MePZ "Rdeča zvezda" v cerkvi ob 20.30; nedelja, 28. septembra 2014, slovesno pritrkovanje zvonov in sv. maša ob 10.30; po maši bo odprtje fotografske razstave "Stari spomini" (gradivo Nade Gheriani); ponedeljek, 29. septembra 2014, liturgični praznik Sv. Mihaela Nadangela, sv. maša ob 17. uri.

Praznovanje se bo nadaljevalo po maši za cerkvijo, kjer bo "Gledališka predstava", razstava in družabnost. Razstava bo na ogled tudi v petek, 3. oktobra, ob 17. do 19. ure, v soboto, 4. oktobra, ob 16. do 18. ure in v nedeljo, 5. oktobra, po maši.

Vincencijeva konferenca vabi člane, prijatelje, prostovoljce sorodnih ustanov in vse, ki se kakorkoli udeležujejo na področju humanitarnega dela, na duhovno okrepitev ob začetku delovnega leta, v petek, 26.9.2014 (ob prazniku svetnika revnih sv. Vincencija), v kapeli zavoda šolskih sester, ul. delle Doccie 34: ob 16. uri sv. maša, nato duhovna spodbuda ob mislih, ki nam jih bo posredoval dr. Janez Bajzek.

Romanje v Medjugorje od 3. do 6. oktobra 2014. Potovanje z avtobusom, odhod iz Nove Gorice in Rožne Doline s postankom na Kozini za tržaške romarje. Romarji bodo obiskali Hrib prikazovanj, udeležili se bodo bogoslužij in se povzpeli na Križevac. Vpis je možen pri gospodu Darku (mobitel - 3703201305 ali telefon 0481-32121) za romarje iz Goriške, pri g. župniku Jožetu Markuži (telefon 040-229166) pa za romarje iz Tržaške. Romarji iz Italije in Slovenije potujejo z veljavno osebno izkaznico.

Društvo slovenskih izobražencev sporoča, da se bo v ponedeljek, 22. oktobra, začela nova sezona ponedeljkovih srečanj. Na prvem večeru bodo predstavili vojni dnevnik Alojzija Goriupa Od Galicije do Južne Tirolske, ki ga je uredil Vinko Avsenak. Ob uredniku bodo sodelovali avtorjev sin Sergij Goriup in zgodovinar Renato Podberšič ml. Začetek ob 20.30. **Masaže:** klasična, protibolečinska, tajska masaža. Zelo ugodno. Pokličite na 0038640575805.

Darovi

V spomin na dr. Marijana Bajca darujejo za Slovensko Vincencijev konferenco pri sv. Ivanu Boži in Marta 40, družina Rudež 20, Sara 10 evrov.

V blag spomin na prof. Marijana Bajca darujejo za svetoivanski Marijin dom: I. K. 20, Mirjana in Nino Parovel 20, Mario Sušelj 25, Magdy in Grazia Boretto 25 evrov.

V spomin na prof. Marijana Bajca darujeta za svetoivanski cerkveni pevski zbor Sara in Aljoša 50 evrov.

V spomin na predragega bratranca Dolfija Repinija darujeta Magdy in Grazia 25 evrov za svetoivanski Marijin dom.

Misijonski krožek Rojan je prejel: za slovenske misijonarje: Marjanca Prosen 50, N. N. 5, Adelka Vončina 50, N. N. 100 evrov; za misijon patra Ernesta Saksida - Brazilija: N. N. 50, N. N. 150, G. G. 156 evrov. Darove lahko nakažete tudi potom:

ZADRUŽNE KRAŠKE BANKE
IBAN: IT22 L089 2802 2010
2000 0086 948
Codice BIC: CCTSIT2TXXX
Misijonski krožek Rojan
via Cordaroli 29
34135 Trst

Sožalje

Ob izgubi dragega prijatelja in sodelavca **dr. Marijana Bajca** izrekamo iskreno sožalje gospe Mirandi in celotni družini. Vodstvo in člani Slovenske Vincencijeve konference Svetoivanska verska skupnost izraža globoko sožalje družini pokojnega **prof. Marijana Bajca**.

Izpoved o vojni preko camere obscure

Odprtje fotografske razstave Marka Vogriča v Kraški hiši

Minuli petek je potekalo odprtje še zadnje razstave sezone v organizaciji Zadruga Naš Kras, nikjer drugje kot v toplém obseju Kraške hiše v Repnu. Ob

pevih MoPZ Kraški dom pod vodstvom Vesne Guštin Grilanc je večer potekal v znamenju umetniškega čudenja in poglobitve. Zanj je poskrbel kulturni kritik Andrej

izrazil prepričanje, da fotografski aparat ne le kopira realnost, temveč, da je sredstvo za izpoved notranjih sporočil. V Vogričevih delih postane tako zavestna tehnična napaka celo priložnost, dodana vrednost. Žarki, omotičnost, oniričnost, nerealnost so dimenzije, ki se odpirajo ob slikah s starinskim fotoaparatom, t. i. pinhole kamero. Njegove "vojne" fotografije so sad procesa, ki zaobjema ustvarjanje, raziskovanje in intelektualno poglobitev. S posebnim postopkom ustvarjanja, kjer gre po mnenju Robija Jakomina za

"fotografijo brez fotoaparata", je avtorju uspelo v stare podobe s črno-belimi sencami vdahniti posebno, meditativno in začarano podobo, kjer lahko gledalec išče globoke nauke in osebna sporočila. Simboli vojne se uporabijo kot grafični elementi. Marko Vogrič je svoja dela po-

stavil v nekakšno časovno zaporedje, začenši s predvojnimi obdobjem, imenovanim Austria felix. V Gorici je npr. avtor prepoznal belle epoque v meteorološkem stolpcu v ljudskem vrtu, kjer spirala postane vrtinec, napoved tragične vojne. Drugi sklop fotografske postavitve predstavlja vojno obdobje z gradnjo rovov in jarkov, v tretji sklop sodijo smrt in pokopališča, ki jih je vojna požela; razstavo pa zaključujejo podobe spomenikov, ki še danes spominjajo na tragiko prvega svetovnega spopada. Sledovi Vogričevih krajev tako postanejo opomin na grozote človeštva. Poudariti gre tudi izbiro lesenih okvirjev starega kova.

Marko Vogrič je sicer leta 1961 rojen električni inženir in deluje od 80. let v Fotoklubu Skupina75. Digitalno tehniko uporablja pretežno pri barvni fotografiji, v črno-beli analogni tehniki pa eksperimentira z luknjičarko - camera obscura in tradicionalno tehniko tiska. Sodeloval je kot soavtor pri raznih knjižnih publikacijah, v zadnjih letih redno razstavlja v FJK in v sosednjih državah. Njegova razstava "Vojna: sledi, spomini, podobe" bo na ogled od nedeljah in praznikov ob 11. do 12.30 in od 15. do 17. ure.

Jernej Šček

Marko Pisani, Marko Vogrič in Andrej Furlan

100. obletnici začetka prvega svetovnega spopada so fotografsko razstavo poverili Goričanu Marku Vogriču, ki je pod naslovom "Vojna: sledi, spomini, podobe" zbral umetniško gradivo, ki presega golo dokumentaristiko. Ob pozdravi župana Marka Pisanija ter ob glasbenih na-

Furlan z Umetnozgodovinskega inštituta Franceta Steleta ZRC SAZU, ki je najprej spomnil na 200-letnico Janeza Puharja, izumitelja svetlopisa, to je fotografije na steklo. In prav na račun "analognega" sta se upravitelja Furlan in Martina Repinc povezala z Vogričem, ki je v prijetnem pogovoru

Pri založbi Diabasis je izšla zbirka esejev Borisa Pahorja z naslovom **Venuti a galla Scritti di metodo, di polemica, di critica**, ki jih je uredil tržaški italijanist in univerzitetni profesor Elvio Guagnini. Besedila je pisatelj povečini napisal v italijanščini, nekaj pa je bilo tudi prevedenih. Gre za eseje različnih vsebin, ki jih je Pahor sestavljal od sredje 60. let vse do danes. Knjigo so predstavili v državni knjižnici Stelio Crise v ponedeljek, 15. septembra. Več o tem v prihodnji številki.

SAŠA MARTELANC

praznuje v naslednjih dneh
svoj okrogli življenjski jubilej.

Dragemu prijatelju in dragocenemu sodelavcu
vse dobro vošči

ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV

V vrtcih in osnovnih šolah v Bardu in Tipani

Tudi letos brez dvojezičnega pouka

Tudi v novem šolskem letu ne bo dvojezičnega, slovensko-italijanskega pouka v vrtcih in osnovnih šolah v Bardu in Tipani. Kljub temu da je Dežela omogočila spremembo dveh enojezičnih šolskih izpostav v dvojezične, dve občinski upravi, ki sta za to spremembo zaprosili spomladi 2011, sta sklenili počakati še vsaj eno leto.

Vzrok za ta korak nazaj obeh občin, ki tudi po zadnjih volitvah predstavljata kontinuiteto v primeru s prejšnjimi upravami tako z vidika politične usmerjenosti kot z vidika izvoljenih predstavnikov, je v nameri, da se šolski izpostavi v Verdonci (sedež šol v Bardu) in Tipani preneseta od večstopenjske šole s Tarčmuna na dvojezično šole v Špetru. Ravno starši, ki so bili za postopno uvajanje dvojezičnosti v sedanji šolski kontekst, so spremenili mnenje. "Naš namen je bil, da uvajamo slovenščino postopoma, po načrtu, ki ga je pripravila ravnateljica Večstopenjske šole s Tarčmuna Annamaria Pertoldi. Starši so svoje privoljenje izrazili v pismu, saj živimo v obmejni stvarnosti in je dobro, da se s sosedji sporazumevamo, tudi zaradi ekonomskih potreb. Z zadovoljstvom je odkrila, da so bili starši še bolj daljnovidni, kot si je predstavljala. Nato so nam na enem sestanku v Trstu sporočili, da načrt, ki smo ga podpirali, ni v skladu z zakonom za zaščito slovenske manjšine. Po mojem mnenju je ravnateljica Pertoldi naredila vse, kar je bilo mogoče in jaz se ji za vse to zahvaljujem. Delali smo transparentno in naš načrt je bil znan. Zakaj nam niso že prej povedali, da tega ni bilo mogoče narediti? Na tistem se-

stanku sem to vprašal, a nisem prejel odgovora", tako razlaga podžupan iz Tipane v intervjuju, ki ga je objavil štirinajstodnevnik Dom.

V času, ko je bila predstavljena prošnja za dvojezično šolo, je bil Berra župan. V 15 letih županovanja si je zmeraj prizadeval za slovenski jezik. Njemu gre zaslu-

v teh kriznih časih ne bi bilo resno imeti dve dvojezični šoli. V Bardu so mislili, da lahko gredo naprej sami in sedaj je rezultat vsem pred očmi", je želel poudariti.

Nato se obregne ob slovenske organizacije: "Morale bi imeti realistično stališče in posredovati med dvema občinama. Potrebno je bilo, da bi vzele vso zadevo v roke, vendar Skgz je vedno hotela dvojezično šolo na dveh ločenih straneh, kot podružnici špeterske šole. Mi smo na začetku podcenjevali ta vidik, ki je bil na koncu odločilen".

Berra je mnenja, da je še mogoče popraviti to zadevo. "Lahko se spet pogovorimo, pod pogojem, da ni predsodkov in že pripravljenih rešitev. Prav gotovo ne gre v to smer, kar je sklenila občina pred kratkim, z ocenami, ki so žaljive v odnosu do uprave v Tipani", še pove. Nato predstavi svoj predlog: "Začetni postopoma in tako doseči dvojezično šolo, kot je tista v Špetru, ki bi pokrivala ne le Bardu in Tipano, ampak celotno področje. Naša mladina bi se morala naučiti, poleg italijanščine, tudi slovenščino, nemščino in angleščino. Izidi zadnjih volitev potrjujejo moje razmišljanje. Pri nas smo dobro zmagali, medtem, kjer so toga stališča se izgubi ali pa je zmaga zelo tesna. Ne smemo deliti naše ljudi na 'je naš' in 'nie naš'".

Juč

Elio Berra

ga za velik dvojezičen napis na občinskem pročelju. V svojem uradu je obesil tablo, kjer je vse občane pozival naj se z njim pogovarjajo v slovenščini. Sodeluje pri krožku in zboru "Naše vasi" in je član deželne sveta SKGZ.

Poznavalci stvarnosti v Bardu in Tipani so že dalj časa trdili, da je predlog večstopenjske šole v Terčmunu edini, ki bi prejel soglasje staršev. Načrt, ki je bil pripravljen v sodelovanju z dvojezično šolo v Špetru, je predvideval postopno uvajanje dvojezičnega poučevanja, začeti pri vrtcu in prvih dveh razredih osnovne šole. V ostalih razredih pa bi potekal pouk slovenščine nekaj ur na teden in že s šolskim letom 2015-2016 bi postal dvojezičen prvi razred nižje srednje šole v Nemah.

Podžupan iz Tipane je zelo kritičen do sosednje občine. "Zmeraj sem smatral, da je bil potreben dogovor z Bardom. Vendar nam niso dali niti možnosti, da bi to preverili. S številom učencev

in že pripravljenih rešitev. Prav gotovo ne gre v to smer, kar je sklenila občina pred kratkim, z ocenami, ki so žaljive v odnosu do uprave v Tipani", še pove. Nato predstavi svoj predlog: "Začetni postopoma in tako doseči dvojezično šolo, kot je tista v Špetru, ki bi pokrivala ne le Bardu in Tipano, ampak celotno področje. Naša mladina bi se morala naučiti, poleg italijanščine, tudi slovenščino, nemščino in angleščino. Izidi zadnjih volitev potrjujejo moje razmišljanje. Pri nas smo dobro zmagali, medtem, kjer so toga stališča se izgubi ali pa je zmaga zelo tesna. Ne smemo deliti naše ljudi na 'je naš' in 'nie naš'".

Planota Asiago Enodnevni izlet goriških upokojujencev

Dne 6. septembra so se člani Društva slovenskih upokojujencev za Goriško odpeljali z avtobusom v polnem številu na izlet v Asiago, na planoto sedmih občin, s 6.485 prebivalci v prokrajini Vicenza, kjer živi tudi manjšina Cimbrov, potomcev starih germanskih plemen. Po prijetni vožnji so s sodobnim avtobusom in po krajšem postanku dospeli do vznožja planote. Dvignili so se po pobočju, vzdolž ovinkov, ki dobesedno slonijo nad slikovito Padsko nižino, na planoto, ki se odpira v vsej svoji lepoti in je poraščena z obširnimi gozdovi in razprostranimi pašniki zelene očarljive barve. Izletnike so prevzele tudi lepe gorske hiše, okrašene z raznobarnimi rožami, lesenimi okraski in negovanimi vrtovi. Pustili so za sabo nekaj zaselkov

in dospeli do mesteca Asiago, ki je bilo med 1. svetovno vojno v celoti porušeno. Tu so si najprej ogledali Kostnico za 33.000 trupel (Sacratio Militare di Asiago), ki je bila zgrajena v rimskem slogu s štirikotno simetrično obliko, po načrtu beneškega arhitekta Orfeja Rossata, na griču Leiten na višini 1.058 m n. m. in je bila dokončana leta 1936. Dostopna je preko razteznega stopnišča. Stavljata jo nižja kriptna in 47 m visok slavolok zmage. Na tem področju so potekali hudi boji, o katerih pričajo številna pokopališča italijanskih pa tudi avstro-ogorskih in neznanih vojakov. O teh vojnih dogodkih je bil tudi predvajan kratek dokumentarec, nakar je podpolkovnik Pigliacelli po svoje podal nekaj misli v zvezi z italijanskimi vojaško-političnimi zapletmi. Že prej med vožnjo so izletniki prisluhnili zgodovinske-

mu opisu krajev, kar je posredoval društveni predsednik. Iz zanimivega dopisa, ki ga je pripravil član Saverij Rožič, pa so se seznanili z vsem vojnim dogajanjem

jem na gori Ortigara, kjer so izjemno hudi boji terjali veliko slovenskih žrtev, od 4000 Slovencev, ki so se bojevali za Av-

MARIJINE BOŽJE POTI PRI NAS (65)

Mariza Perat

Brezje na Gorenjskem

K Mariji Pomagaj pa s svojimi prošnjami prihajajo tudi Slovenci iz zamejstva in zdomstva. Izseljenci so ob svojem obisku na Brezjah leta 1995 Mariji Pomagaj poklonili ploščo z napisom: "Mi, ki živimo daleč v tujini, k tebi se vračamo polni želja mi, ki umrli smo daleč od doma, v srcih nosili smo tebe, gospa prosi za ene in druge Boga."

Verni Slovenci z vsega sveta, junij 1995."

Spomin na Marijo Pomagaj z Brezij pa so zdomci ohranili tudi s poimenovanjem župnij in svetišč v tujini. V ZDA so v državi Illinois v Lemontu zrasle "Ameriške Brezje". Tu je leta 1926 ob evharističnem kongresu v Chicagu ljubljanski škof Jeglič slovesno okronal Marijo Pomagaj. V Torontu v Kanadi je

položil biserni rožni venec in se nato podpisal v knjigo častnih gostov. Milostno podoba so takrat posebej za to priložnost prinesli iz Ljubljane oziroma iz Stožič, kjer se je zaključila njena pot po obisku slovenskih škofij. Naslednji dan, 18. maja, torej na papežev rojstni dan, se je tu v prisotnosti sv. očeta darovala zahvalna sveta maša ob 1250-letnici krščanstva med Slovenci.

Naj še dodam, da nas danes na obisk sv. Janez

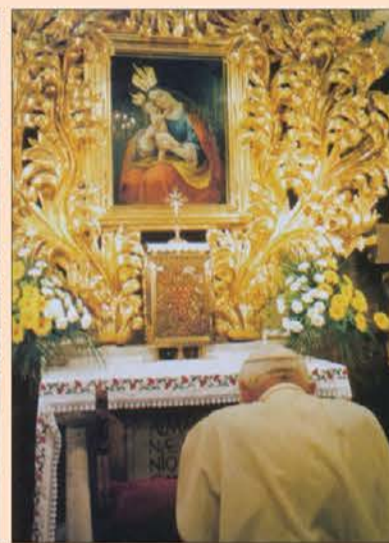
Cerkvica v Lemontu, prvi dom Marije Pomagaj

Kip sv. Janeza Pavla II. ob brezjanski baziliki

ena izmed dveh slovenskih župnij posvečena Mariji Pomagaj z Brezij. Dne 27. maja 1989 je cerkev na Brezjah bila razglašena za manjšo baziliko, 15. avgusta 1992, ob prvi obletnici slovenske državne samostojnosti, pa se je na Brezjah izvršila posvetitev slovenskega naroda Mariji, Božji Materi. Posvetitev se v slovenskih župnijah na ta dan vsako leto obnavlja.

Seveda tu ne smemo prezreti obiska, ki ga je, danes sveti Janez Pavel II., ob priliki svojega potovanja v Slovenijo 17. maja 1996 opravil na Brezjah, kjer je molil pred milostno podobo. Po molitvi je sv. oče na oltar

Pavla II. na Brezjah spominja njegov kip ob baziliki.

Omenila bi še vsakoletni shod romov na Brezjah. To so romi katoliške veroizpovedi, ki se tu zberejo v dneh pred velikim šmarnom. So namreč veliki Marijini častilci in njihova bivališča vedno krasi Marijina podoba.

/ dalje

Sveti Janez Pavel II. molil pred Marijino podobo na Brezjah

strijo, jih je padlo 3000. Na planoti so njim zgradili pokopališče, kapelico in dva spomenika s slovenskim napisom. Sledil je obisk bližnjega središča

tru javnega vrta "Giardini di Piazza Carli" na osmerokotni podlagi domačega rdečega marmorja. Vodnjak s svojimi štirimi vogali prikazuje 4 gozdne živali:

Trg je obdan z zanimivimi stavbami s prisotnimi dekoracijami v tipičnem mestnem hribovskem slogu, pogosto okrašenimi s cvetjem. Istega dne sta potekala tudi sejem lokalnih lesenih, šivanih in tkanih izdelkov ter degustacija sirov in drugih mlečnih proizvodov. Asiago slovi po istimenskem siru, poznanem po vsem italijanskem polotoku in preko.

V prvih popoldanskih urah je sledilo kosilo v tipični koči "Jok", kjer so ob odličnem razpoloženju in obilnem zalogaju preživeli lepe trenutke. Obiskali so še planšarijo "Zovetto di Cesuna" na višini 1250 m., od koder je razgled na planoto, okoliške gozdove in predgorje naravnost očarljiv. Tu je prijazen in gostoljuben gospodar s svojimi pomočniki pripravil degustacijo in prodajo odličnih domačih sirov, salam in prikazal njih pripravo. V poznih popoldanskih urah so se ponovno vrnili v center Asiaga za morebitne druge nakupe. Ob splošno prepričljivo lepo uspelem izletu je sledilo vračanje proti domu v poznih večernih urah.

Ingrid Nikolavčič

Po 'podvigu' Alenke Bratušek

Slovenija si sama zmanjšuje ugled v EU in v mednarodnem okolju

Čedalje bolj očitno postaja, da je bivši premierki Alenki Bratušek uspelo v nameri, da se povzpne v sam vrh evropske komisije, na podpredsedniško mesto izvršilnega organa EU. Za to je uporabila vsa mogoča sredstva in načine, med njimi veliko tistih, ki ji ne morejo biti v čast in ponos. Nobena kritika se je ni dotaknila, je ganila, na poti k vrhu v Bruselj je žalila tudi Cerkev in verska čustva državljanov. Psihologi, sociologi ter izvedenci drugih strok bodo nemara kdaj v prihodnosti ugotavljali, zakaj se zaradi njenega ravnanja v slovenski državi ni zgodila ulica, kot bi se zagotovo, če bi v omenjeni zadevi, denimo, bil udeležen Janez Janša.

Nova vlada zlorab in samokandidiranja Alenke Bratušek ne omenja več, zdi se celo, da ji je zadeva bivše premierke z mnogimi prvimi aferaštvami le v breme in napoto. Predsednik vlade dr. Miro Cerar pravi, da jo je na visoko mesto komisarke in podpredsednice evropske komisije (vlade) imenoval predsednik komisije Jean-Claude Juncker. Slednji pa odgovarja, da je pri imenovanju zgolj upošteval mnenja in predlog Mira Cerarja. Izgovarjanja in sprenevedanja torej obeh politikov. Najbrž bližje resnici učinkuje prvak SDS Janez Janša (s predsednikom evropske komisije sta v isti politični skupini, namreč v evropski ljudski stranki), ki je v pismu, poslanem iz zapora, Junckerja obdolžil, "da je v času, ko bi pričakovali njegovo pomoč, SDS dobila nož v hrbet". Zadovoljno in samovšečno se je v TV kamere sme-

hljala le Alenka Bratušek, ki je povedala, da je izvedenka tudi za vprašanja energetike, torej za področje, ki bo zanj odgovorna v evropski komisiji.

Kot zmeraj pa je tudi v tem zapletenem in kritičnem času poln optimizma in lepih besed državni poglavar Borut Pahor. V izjavi časopisu Dnevnik zadeve Alenke Bratušek sploh ni omenil, pač pa je takole modroval: "Če bomo pa-

Jean-Claude Juncker

metni, pogumni in dovolj složni, zdaj končno lahko obrnemo stvari v pravo smer. Sčasoma se bo znova dvignil življenjski standard ljudi, okrepijo se bo naše zaupanje v pravne in politične ustanove države in vrnilo se bo spodbudno, optimistično razpoloženje". Pri časniku so temu lepelečju vendarle dodali, da bi Borut Pahor državljanom moral povedati grenko resnico, "da ima Slovenija 28 milijard evrov javnega dolga". Tukaj pa pripominjamo, da je nekdanja premierka Slovenijo tako zadolžila, da je vsak državljan, vključno z novorojenčki, zdaj obremenjen s 14.000 evri državnega dolga.

Primer Alenke Bratušek in razplet, ki bo zaključen z razpravo in glasovanjem o njenem morebitnem imenovanju na visoki

izvršilni mesti v evropski komisiji, sta ponovno opozorila na majhen ugled in prestiž Slovenije v EU in tudi širše v mednarodnem okolju. O tem je v novi številki slovenskega katoliškega tednika Družina napisal komentar moralni teolog in publicist dr. Ivan Štuhec. Za izhodišče svojih razmišljanj je uporabil ta čas v Sloveniji najbolj žgoč in obravnavan primer samovsiljevanja Alenke

Bratušek za visoko evropsko funkcionarko. Štuhec zatrjuje, da gre "za povzpneti neke političarke drugega razreda". Slovenija je problem sama sebi in sama v sebi. Seveda to ni opravičilo za evropskega politika Junckerja, ki je dobil dovolj pravočasnih sporočil, da je v državi

predlagateljici prišlo do vse-splošnega zgražanja nad samokandidaturo odhajajoče premierke. In kdo vodi Slovenijo? Zagotovo ne gospod Miro Cerar, ki je Bratuškovo izločil iz koalicije, ona pa ga je politično zmrcvarila kot cigaretni ogorek. Med poštenostjo in naivnostjo teče široka reka, žal tudi mnogi kristjani pijejo z brega naivnosti. Bojim se, da je nekaj povedanega tudi v Cerkvi, pa Frančišek gor ali dol. Zanimiv in izredno aktualen se zdi pogovor z znanim slovenskim sociologom in publicistom Franetom Adamom. Pogovor je bil objavljen v novi številki tednika Reporter. Obravnaval je veliko vprašanj iz akademskega sveta, ki z novo vlado prevzema odločujočo vlogo v slovenski politiki. Po njegovem mnenju Miro

Cerar nima izdelanega stališča o gospodarskih vprašanjih, kar pomeni, da bo na tem področju improviziral. Sicer pa ugledni sociolog in politik preseneča s trditvijo, "da Stranka Mira Cerarja sploh ni stranka, ampak prostozidarska loža, ki ji ljudje verjamejo". Dr. Frane Adam je v omenjenem intervjuju zavzel tudi zelo jasno stališče o SDS. O tej desnosredinski stranki pod vodstvom Janeza Janše takole razmišlja in ugotavlja: "Že dolgo govorim in ugotavljam, da tudi SDS ni stranka z notranjo pluralnostjo in dinamično. To je kulisa stranke, na vrhu je njen predsednik. Janševa SDS ni politična struktura, ki bi bila vzdržna in bi se lahko razvijala. Stranka sama niti ne govori o prihodnosti, niti je nima. Ne glede na predsednika stranke in njegovo usodo (znašel se je v žalostnem položaju, ki mu ga nihče ne bi smel privoščiti, čeprav se mnogi izživljajo in radostijo), je zelo verjetno, da SDS v naslednjem desetletju nima nobenih možnosti priti na oblast. To pa je predolga doba, da bi se lahko obdržala, začela se bo sesuvati sama vase. Stranka je votla, v njej se nič ne dogaja, ne rojeva novih idej, razmišljanj, ne razvija aktivizma za prihodnost. SDS je skratka obsojena na nazadovanje". Stanje v slovenski družbi, državi in politiki se torej odseva v različnih razlagah in tolmačenjih, kriza pa seveda še nadalje obstaja, deluje in je skoraj vseobsegajoča. Vlada dr. Mira Cerarja se ponuja in razglašča za rešitelja domala vseh težav in stisk naših ljudi in tega časa, toda Slovenijo je začela upravljati brez izkušenj in slabo pripravljena.

Marijan Drobež

8. septembra je praznoval visok življenjski jubilej publicist in kulturni delavec slovenske Istre ter naš cenjeni sodelavec

MILAN GREGORIČ

Veliko zdravja in plodnega dela mu želita

UREDNIŠTVO in UPRAVA NOVEGA GLASA

Kratke

Ekipa portala DomKristijanov vabi na ogled prenovljene spletne strani

Vabljeni na ogled prenovljene strani <http://domkristijanov.si/> kjer lahko po novem oddajate in iščete tudi delo, tako v Sloveniji kot tudi v državah EU in drugod po svetu. Stran je še posebej namenjena tistim, ki se šele podajajo na pot dela ali vključevanja v družbo. Nove strani lahko povežejo različne interesne skupine pri delu, prostovoljstvu, iskanju novih poslovnih poti ipd. Priporočite stran tudi vašim prijateljem.

Družabni popoldan v Senožčah

Dobro je, ko se znamo ustaviti in odkriti bogastvo tam, kjer ga sicer ne iščemo. Obrobni, nepomembni kraji, so v sebi vendarle polni življenja. Skoraj neme priče tega življenja so skromne, a bogate podružnične cerkve, ki predstavljajo trajni spomenik veri, kulturi in s tem identiteti malega primorskega človeka. Vse to so lahko odkrili sodelavci in sodelavke kraške dekanije Karitas, ko so v organizaciji voditeljice senožeške Karitas Anite Ferfila preživeli družabni popoldan v župniji Senožče. Pod vodstvom župnika Pavla Kodelja so obiskali podružnične cerkvice v Lažah, Gabrčah, Senadolah in Dolenji vasi. Laže so bile precej prizadete ob zimskem žledu, prizadetost je še sedaj dobro vidna, saj se narava le počasi obnavlja, škoda pa ne bo nikoli odpravljena. Njihova cerkev stoji na hribu, pred kratkim je bila obnovljena, vendar pa je ob zadnjem žledu in povodnji utrpela veliko škodo na glavnem oltarju, ki je posvečen sv. Urhu. V Gabrčah imajo cerkev sv. Antona Padovanskega, velikega pridigarja in oznanjevalca evangelija. Senadole so bogate zaradi edinstvenega primera v kraški dekaniji, saj je cerkva posvečena Svetemu duhu. Izvedeli so, da je tam ob binkoštnem ponedeljku redno bogoslužje. V Dolenji vasi, ki je javnosti še najbolj poznana zaradi neposredne bližine avtoceste in polemik ob prvi vetni elektrarni v državi, pa so ponosni na bogato poslikavo in opremo cerkve Žalostne matere Božje. V vseh cerkvah stoji tudi kor, ki prča o nekaj bogati glasbeni tradiciji. Pavel Kodelja jim je približal posameznega zavetnika in izpostavil, kako je po njem Gospod deloval. Hvaležni za odkritja, ki jih sicer gotovo sami ne bi obiskali, in aktualne duhovne spodbude, so popoldan sklenili v župnišču. Družabni popoldan se je sicer pričel v župnijski cerkvi sv. Jerneja ob bogoslužju, ki ga je vodil župnik Pavel Kodelja, pridigar je predsednik Kraške dekanije Karitas, somaševal pa župnik iz Dutovelj Bogdan Špacapan. Pri maši je z ubranim petjem pod vodstvom Ade Škamperle sodeloval cerkveni pevski zbor. / Jba

Slovenija - Rusija: tesno prijateljstvo Lov na rdeči oktober

Prejšnji teden je Evropa povedla nove sankcije proti Rusiji. Ukrajinska kriza pa postaja (če je to sploh mogoče) vse bolj pomembno mednarodno krizno žarišče. Rusija na eni strani ter ZDA in Evropa na drugi so na tem območju odprle novo fronto. Dejansko gre za novo hladno vojno. To postavlja dolgoročno vprašanja na ravni celotne podobe globalnega sveta. Vanj pa se seveda vključuje tudi Slovenija. Tukaj moramo vzeti v poštev več vidikov. Dva sta posebej pomembna, blagovna menjava in plin. In to se zelo izrazito pozna tudi v politiki, ki jo Slovenija goji do Rusije.

Prijatelj Lavrov

Zunanji minister Karl Erjavec je v zadnjih mesecih imel zelo spravlivo držo do Rusije in do Putina. Nikoli sicer ni bilo nobene odkrite podpore ruski politiki in Putinovim stališčem. Tega si seveda država, članica EU, ne more dovoliti. Zelo nevtralna drža in stališče, ki ga je Erjavec vseskozi ponavljal, da je potrebno pri iskanju rešitev za ukrajinsko vprašanje vedno imeti Rusijo za sogovornika, pa sama povesta zelo veliko. Gre za tisto formo diplomatskih nians, ki so zelo zgovorne. Vsi namreč v

praksi vedo, da brez Rusije ni mogoče skleniti nikakršnega dogovora. Dejstvo pa tudi je, da se formulacije, ki jih je uporabil Erjavec, ne uporabljajo. Erjavec s svojimi izjavami, ki so uglasene na teh tonih vse od prvih evropskih sankcij proti Rusiji, pošilja mednarodni javnosti zelo jasna sporočila. Slovenska diplomacija je tudi ob vsaki priložnosti poudarjala dobre odnose med Moskvo in Ljubljano. Erjavec se je pred nekaj meseci celo ponudil za posrednika v pogajanjih med Evropo in Rusijo (pa čeprav je ta izjava izzvenela še tako bizarno), zunanji minister Sergej Lavrov pa na trenutke deluje kot največji prijatelj slovenskega zunanjeje ministra. Razlogov za tako prijateljsko podobo je res veliko, razdelimo pa jih lahko v dve področji: ekonomsko in energetska.

"Osvajanje" Moskve

Ekonomski vidik sodelovanja je osnovan na številnih izvoza, ki ga Slovenija usmerja proti Moskvi. Če vzamemo postavko kot izhodišče, ne moremo mimo ugotovitve, da je to prijateljstvo iz leta v leto bolj trdno in bolj "iskreno". Še leta 2009 se je ta iskrenost merila v 550 milijonih evrov iz-

voza, v samih štirih letih pa se je to slovensko "čustvo" podvojilo in je bilo konec lanskega leta težko 1,01 milijarde evrov. Rusija je tako priplezala na šesto mesto med slovenskimi trgovskimi partnericami, izvoz v Moskvo pa je 5 odstotkov celotnega letnega izvoza Slovenije. Izvoz v Rusijo že ogroža peto mesto Francije (lani 1,14 milijarde evrov), na prvih štirih mestih pa so Nemčija, zgodovinsko prvi slovenski partner, in slovenske sosedice (Italija, Avstrija in Hrvaška). Moskva je daleč najbolj dinamičen in hitro rastoči trg za Slovenijo s skoraj 100 odstotnim porastom izvoza v zadnjih štirih letih: evropske sankcije in morebitni ruski protiukrepi bi torej lahko močno zavrla slovenski izvozniki potencial. Ja, rusko gospodarstvo, ki ga nadzoruje država, je vreča brez dna in bi lahko bilo v prihodnjih letih pomemben "rezervoar" za rast slovenskega gospodarstva in za ponovni zagon podjetništva. Zgovoren je tudi podatek, da imajo vsi pomembnejši slovenski izvozniki Rusijo med osrednjimi trgi. Tukaj so Krka (skupni izvoz v

vse države lani 1,14 milijarde evrov) in Gorenje (skupni izvoz 1,06 milijarde evrov). Med največjimi slovenskimi izvozniki je celo podjetje z ruskimi lastnikom: govorimo o Slovenski industriji jekla (lastnik Dillon - ruska družina Zubitski), ki je lani izvozil za 570 milijonov evrov. V Sloveniji je v zadnjih letih vse več tudi ru-

ima njegova firma sedež v Švici).

Energetska preskrba

Drugo poglavje, ki je pomembno v slovensko-ruskih diplomatskih odnosih, je seveda energetika. In kako to ne bi bilo. Rusija zaradi neizmernih ležišč plina drži v šahu celotno Evropo. Gre vsekakor za dvostransko odvisnost. Drži že, da

Slovenija je na Rusijo na energetskega področju vezana predvsem zaradi Južnega toka, ki bi moral prečkati severni del Slovenije od Prekmurja do Rateč. Neposredna energetska preskrba iz Rusije pa je za Slovenijo tudi pomembna, čeprav morda nekoliko manj, kot bi lahko sklepali na prvi pogled. Slovenija res uvozi iz Rusije kar 60 odstotkov zemeljskega plina letno. Ob tem pa je treba povedati, da je zemeljski plin sicer pomemben energetska vir za Slovenijo, ni pa dominanten. Predstavlja namreč 10 odstotkov letne oskrbe z energijo. V Sloveniji se veliko bolj uporablja naftni proizvod (35 odstotkov) ter jedrska (Krško) in trdna goriva (v obeh primerih 20 odstotkov). Rusija je torej za Slovenijo pomembna tudi v energetske preskrbi, čeprav je v kontekstu celovitih odnosov pomembnejša

Sergej Lavrov, ruski zunanji minister, in Karl Erjavec, slovenski zunanji minister

skih investitorjev: med pomembnejšimi je tudi ruski Sberbank, banka, ki ima prav tako dokaj agresivno ekspanzivno politiko na slovenskem trgu. Zadnja od teh novic je prevzem trboveljskega rudnika s strani ruskega podjetnika Olega Burlakova (pa čeprav

skoraj 40 odstotkov zemeljskega plina, ki ga porabi EU, je iz Rusije. Po drugi strani pa so prihodki od prodaje plina in nafte kar 50 odstotkov ruskega proračuna. Gre torej za začarani krog. Slovenija ima v tem kontekstu nekoliko specifičen položaj.

blagovna menjava in projekt Južni tok. Skratka, Slovenija je z Rusijo povezana večplastno, energetika pa je samo eden od strateških sektorjev. In je zato logično, da že več mesecev izvaja svoj "osebni" Lov na rdeči oktober.

Andrej Černič

V Ilirski Bistrici srečanje, posvečeno Viliju Steguju

Samotna pot pesnika brkinske zemlje

V knjižnici Makse Samsa v Ilirski Bistrici je bilo v četrtek, 4. septembra, zvečer dobro obiskano kulturno srečanje, posvečeno Viliju Steguju, domačinu s Prema in avtorju *Samotne poti*. Ta je pred kratkim izšla pri založbi 2000. Drugo izdajo Stegujeve poezije, v kateri so izšle tudi lansko leto odkrite mladostne pesmi in predavanja s premskega simpozija,

Dr. Gabrijel Devetak je tudi po upokojitvi zelo dejaven

Dvomi, da bo premier Miro Cerar uspešen pri premagovanju krize

Gospodarski izvedenec in univerzitetni profesor v pokoju dr. Gabrijel Devetak iz Nove Gorice je zaradi svojih uspehov na gospodarskih, strokovnih, znanstvenih in pedagoških področjih znana in ugledna osebnost v Sloveniji in tudi v nekaterih tujih okoljih. Znanje in izkušnje je pridobil ter jih hkrati posredoval delavnicam, tovarnam, laboratorijem, predvsem pa ekonomskim fakultetam štirih slovenskih univerz, kjer je gospodarske teorije in spoznanja povezoval z inovacijami in trženjem, to je marketingom. Tako se je dokazoval in uveljavljal 33 let, do upokojitve, v tem času pa je napisal in objavil 11 strokovno-znanstvenih publikacij, od tega je bilo 5 univerzitetnih učbenikov. Univ. prof. dr. Gabrijel Devetak se je torej upokojil in s tem dejanjem zmanjšal število svojih predavanj na univerzah, toda je še vedno ostal mentor študentom ekonomije in trženja. S svojim znanjem in prispevki pa se oglašuje tudi v medijih. Tako meni, da sta gospodarska in finančna kriza v Evropi, s posledicami seveda tudi v Sloveniji, nastali »zaradi selitve tehnologije, opreme in strokovnih kadrov iz držav članic EU na Kitajsko in v druge azijske države. Posledično je bil omogočen cenen uvoz najrazličnejših izdelkov in opreme iz omenjenih azijskih dežel na območje EU, tudi v Slovenijo. Prišlo je do zapiranja tovarn in industrij in ukinitve delovnih mest. Za odpravo posledic bi potrebovali uravnotežen izvoz-uvoz med državami članicami EU in državami iz Daljnega vzhoda. Najbrž tudi z uvedbo carin za uvoz blaga v države članice evropske povezave. Potem izdelki iz Kitajske tudi pri nas ne bi bili več tako poceni, kot so, vsaj nekateri, zdaj.« V pogovoru za naš časnik je tudi ocenil nastanek politične stranke Mira Cerarja, njen vzpon na volitvah in možnosti vlade, ki jo novi premier sestavlja. »Novemu predsedniku vlade želim srečno roko

pri vodenju vlade in pri tem obilo uspehov. Vendar od leporečja in klasičnih obljub se ne da živeti. Počakajmo na vsaj nekaj mesečno vladanje nove ekipe. Marsikdo ima občutek, da si Miro Cerar želi nadaljevanja dosedanje politike in poslušanja stricov iz ozadja. Stranka Nova Slovenija, krščanski demokraci, je imela najnaprednejši in konkreten program za izhod iz sedanje krize, vendar ga stranka Mira Cerarja ni upoštevala. Zato so predvidevanja za Cerarjev uspeh minimalna. Predsednik vlade je vrhunski ustavni strokovnjak in javni komentator naše zakonodaje, v gospodarstvu pa se bo moral še dokazati. « V svojih razmišljanjih ima g. Gabrijel Devetak tudi veliko zamisli o prihodnosti stikov in sodelovanja, zlasti gospodarskega, med obmejnimi območji Slovenije in Italije. Pri tem poudarja tradicijo, ki je posebej na Goriškem dolga več desetletij. Po njegovem prepričanju »imamo po vstopu v EU še večje možnosti ne le za malo-obmejno sodelovanje, temveč za večje in širše. Vendar je pri tem potrebna jasna strategija marketinga z oblikovanjem konkretnih programov sodelovanja, ob upoštevanju primerjalnih prednosti Slovenije in sosednjih območij v Italiji. V vsakem primeru pa so za oživitve stikov in poglobitev sodelovanja potrebna konkretna dejanja, reforme, reorganizacije in drugi ukrepi. «

Med mnogimi priznanji, ki jih je univ. prof. dr. Gabrijel Devetak prejel za svojo dejavnost in uspehe, je tudi posebno priznanje v obliki plakete in uokvirjene velike grafike za dosežke na znanstveno-raziskovalnem področju in za prispevek k trajnemu razvoju in ugledu mestne občine Nova Gorica. Pred kratkim je sprejel položaj in naloge mentorja za magistrske naloge na Fakulteti za komercialne in poslovne vede v Celju.

Marijan Drobež

so predstavili Pavel Bratina, urednik Peter Kovačič Peršin, Denis Poniž in posredno Edvard Kovač (čigar misli je prebral pesnikov brat Jože Stegu).

Večer je bil v prvi vrsti namenjen branju Stegujeve poezije. Recitala jo je Slava Kucler, za zvočno kuliso in primerno ubranost pa sta izvrstno poskrbeli sopranistka Mojca Miklavčič in pianistka Jelka Beltram Kovačič. Na sporedu je bila tudi Troštova uglašitev Stegujevih *Sanj*. Misli nastopajočih so bile usklajene z recitacijami in solističnimi nastopi. Življenjepisnih podatkov ni bilo veliko, saj so ti po lanskem simpoziju širši publiki že do-

Po besedah prof. Petra Kovačiča je Vili Stegu izjemno tankočuten pesnik brkinske zemlje. V njegovi poeziji odseva življenje, ki je minilo, a po pesniški ubeseditvi ostaja z nami kot trpek in nepozaben spomin, na drugo polovico 20. stoletja. Stegujeva pesem ga ohranja v našem obzorju za jutri in za – večnost. Je pač iz takšne snovi, ki kljub tragičnosti odstira temeljno, presežno spoznanje, sporočilo in hrepenenje. Po besedah prof. dr. Denisa Poniža je Stegu velik slovenski pesnik, ki nam ima o svojem času in sebi mnogo več povedati, kakor smo mislili doslej. Zato bo vedno bolj živ in zgovoren. Če se mu bomo prepustili, bo vstopil v naše domovanje in nam pomagal, da bomo laže dojeli zapleteni svet njegove in svoje "samote". Veliko nam ima povedati, ker gre

za bogato, s trpljenjem in vero prežeto poezijo. Sodobniki poudarjajo navidezno nasprotje med Stegujevim priljudnim vsakdanjim življenjem in njegovo ustvarjalno martro, s katero se pod zrcalom vidnega bori s "peklo", ki "gori" v njegovem "drobovju". Vsakdanost je privid, neomajno upanje pa stvarnost, za katero se stegujemo. On, ki v vsakdanjem govoru ni imel na ustnicah trpljenja in smrti, se v poeziji razodeva kot njen radikalni oznanjevalec, a ju z vero presega. Eni to razumejo, drugim pa ne. Njegova pesem je pekoča sol za rano in zdravilno olje za samotne dni. Zato vabi k obzorjem, ki zore onkraj samote in molka, celo onkraj človeške vere – če le iščemo Njega, ki nas je ustvaril k sebi.

pb

volj znani. Za okvir pa naj vendarle povemo, da je bil Vili Stegu rojen 29. septembra 1943 na Premu, da je končal študij teologije v Ljubljani in bil 29. junija 1969 posvečen v duhovnika. Najprej je bil kaplan v Desklah in Solkanu, nato župnijski upravitelj na Vojškem. Leta 1975 je odšel za izseljenskega duhovnika v Nemčijo. Umrli je med kratkim obiskom domovine, 26. septembra 1989, star komaj 46 let.

Erika Brajnik

NATUROPATSKI NASVETI (37)

FLORITERAPIJA - BACHOVE CVETNE ESENCE

Floriterapijo je odkril Edvard Bach, zdravnik, imunolog, bakteriolog, homeopat. Upošteval je čustveno dediščino bolnika. Na človeka je gledal celostno, na psihofizični ravni. Začel je kot zdravnik in izdeloval je cepiva (po kvaliteti drugačna od današnjih). Nato se je začel ukvarjati s homeopatijo, vendar še ni bil povsem zadovoljen. Začel je raziskovati, kako negativno počutje, misli in emocije vplivajo na nastanek in razvoj bolezni. Floriterapija je energetsko zdravljenje, ki uravnava disharmonijo telesa. V osebnosti posameznika uravnava nered, psihološka nelagodja ter vse fizične in psihosomatske težave. To je nežna kura, ki spoštuje človeka v njegovi celoti in na najbolj subtilnih ravneh organizma vpliva na telo in dušo. Pomaga nam, da sprožimo energijo, ki je zamrznjena v nas, da nas popelje do postopnega ozdravljenja.

Bach pravi: "Za vsako boleznijo se skrivajo naši strahovi, naš pohlep, naše sovraštvo: iščimo jih, pozdravimo jih in tako se bo tudi naša fizična bolezen poslovila".

Pri floriterapiji ne obravnavamo same fizične bolezni, ampak občutke in emocije, kako to bolezen doživljamo; nas je strah, smo jezni, smo ljubosumni, smo nevoščljivi, smo anksiozni, brezvoljni ... Danes vemo, da velika večina vzhodne filozofske teorije upošteva neločljivost med telesom in dušo. Bolan človek torej trpi v svoji celoti, ne glede na predel, ki ga fizično boli, in simptome, ki jih kaže. Ozdravljenje ne pomeni samo odstranitev simptoma, ampak pomeni ponovno psihofizično vzpostavitev. Saj, če teh psihofizičnih težav (npr. strah, nevoščljivost) ne odpravimo, se bodo utelesile v druge organe v telesu. Veliko je trenutkov v življenju, ko se počutimo, kot da smo blokirani, brez motivacije, kot da ne vemo, kako moramo naprej. Trenutki, ko za to, kar delamo, ne najdemo nobenega smisla več, vse se nam zdi težko, kot da bi se nam zaprla vsa vrata. V takih trenutkih izgubimo stik s svojim vodilom, notranjim glasom, nadjazom, dušo, ki nas vodi, da se razvijemo v popolnosti, skladno s svojo začrtano misijo, ki jo želimo izpolniti v življenju.

Vsak od nas, ki biva na tem svetu, ima nalogo, ki jo mora izpolniti. Ko smo bolni, nismo zmožni slišati tega našega notranjega glasu, naše duše, ne prisluhnemo našim intuicijam, našim željam, našim sanjam in tako izberemo napačno pot. Takrat se naša evolijska pot zaustavi in občutimo nelagodje, slabost, krizo, bolezen. Vse to nam na-

kazuje, da smo izbrali napačno pot.

Glas duše je zadušjen, saj smo popolnoma projicirani v zunanost in tam zunaj je zelo težko, da se izgubimo, namesto da bi se zazrli vase. Oblikujemo se tako, kot drugi hočejo in pričakujejo od nas. Takrat nismo v harmoniji z našo naravo. Ko se odrekamo naši resnični naravi, zatiramo našo kreativnost, naš potencial.

Naša duša nam torej v krizi in boleznih pošilja sporočila. Bolezen moramo razumeti kot popravo, bolezen ni maščevalna, ni zlobna, nam samo kaže naše pomanjkanje in nam prepriča, da bi naredili hujše napake.

Dajmo se poslušati, poslušajmo naše nelagodje in razumeli bomo njegov pomen.

Da popravimo naše napake, moramo okrepi našo sprotno vrlino. To naredijo Bachove cvetne esence, ki se ne borijo z negativnimi čustvi, ampak okrepijo nasprotje, tako da se uravnava.

Pri floriterapiji ima vsaka rožica svojo specifično vibracijo, frekvenco. Rožice vzpostavijo in okrepijo tisto vrlino, ki nam bo pomagala, da bomo dojeli, kar nas duša želi naučiti, da bomo lahko to sprejeli, predelali, premagali in šli naprej po naši evolijski poti.

V človeku imamo torej eno polarnost, duša in osebnost, to je neka baza. Če ne bi bilo polarnosti, bi energija ne mogla krožiti. To, kar sproži energijo, je ljubezen. Duša, ki je povezana z univerzumom, sporoča osebnosti informacije, znake, navodila, sporočila. Torej, da sledimo misiji, za katero smo prišli na svet.

Vsak naj sledi svojim željam, svoji intuiciji, da se razvije in bo srečno živel!

Primer: fantek, ki je od malega rad risal, ko je imel v roki čopič, je čuti, da je to pravo zanj. Takrat se je počutil samozavestnega, zadovoljnega, srečnega in veselega. Samo to bi počel, to je imel vedno najraje, duša mu je govorila, "ti si velik slikar, nadaljuj tako naprej!" ... Vpisati se je hotel na likovno akademijo, toda oče mu je rekel, da mora postati odvetnik, da umetniki nič ne služijo. Nastopil je spor med dušo in osebnostjo, ali bo sledil nasvetom očeta ali temu, kar mu govori duša.

Bolezen je rezultat serije konfliktov med dušo in osebnostjo.

Bolj kot se bomo osvobodili zunanjih vplivov, bolj nas bo naša duša lahko izrabila. Rožice nam bodo pomagale, da bomo odprli te komunikacijske kanale z našo dušo. Rožice pošiljajo naši duši pozitivno sporočilo in nam pomagajo, da razvijemo tisto vrlino, ki nam bo pomagala, da se lahko naprej razvijamo. Dobro namesto slabega, svetlo namesto teme, pravičnost namesto nepravilnosti.

www.saeka.si

NOVI
GLAS

ODGOVORNI UREDNIK Jurij Paljk, e-mail paljk@noviglas.eu

Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednik prof. Peter Černic

Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5 - št. ROC 3385

Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.eu

Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.eu

Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.eu

www.noviglas.eu

TISK: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Via Austria, 19/B - 35129 Padova PD,

tel. 049 8700713 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

LETNA NAROČNINA: Italija 45 evrov, Slovenija 48 evrov, inozemstvo 100 evrov - Poštni tekoči račun 10647493

PODPORNA LETNA NAROČNINA: 100 evrov

Bančni podatki: IBAN: IT 67 M 05484 12401 001570069280, SWIFT ali BIC koda: CIVIIT2C,

naslovljen na: Zadruga Goriška Mohorjeva - P.zza Vittoria/Travnik 25 - 34170 GORICA.

OGLAŠEVANJE: Oglaševalska agencija Publistar, ul. Treppo 5/B - Videm.

Tel. št. 0039 0432 299664 - Faks 0039 0432 512095 - E-mail info@publistarudine.com

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo

zasebnost in tajnost za osebne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo

za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi le-teh.

Novi glas je član Združenja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tednikov v Italiji FISC

Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovencev v zamejstvu in po svetu

Tednik Novi glas prejema neposredni državni prispevek v skladu z zakonom 7.8.1990 št. 250

To številko smo poslali v tisk v torek, 16. septembra, ob 14. uri.

Okusi na meji Gusti di Frontiera

Gorica
25. | 28.
septembra 2014

gustidifrontiera

Poletje se počasi izteka in tudi za Getur je čas za obračune. V nasprotju s tem, kar bi se lahko mislilo, tudi zato ker je bilo med turistično sezono poletje nenaklonjeno, je Lignano Sabbiadoro še vedno osrednja točka turizma naše dežele. Ne samo, da je bila turistična sezona dobra, ampak je bila še boljša od leta 2013. O tem velikem uspehu nam govori direktor Furio Cepile: "Gotovo je bil ta dober rezultat dosežen zaradi naših odličnih športnih struktur, ki velikokrat nadomeščajo pomanjkanje sonca in lepega vremena, našim gostom ponujajo odlično alternativo za sončenje in kopanje na plaži. Naš turizem torej ni samo vezan na kopanje na plaži, ampak je danes raznovrsten, to pa zaradi naše odlične ponudbe, ki je tudi naše najmočnejši adut". Turistično naselje Getur Lignano Sabbiadoro se ponaša z izjemnimi športnimi strukturami, kot je olimpijski bazen s pripadajočim 25-metrskim bazenom, oba sta pokrita in omogočata njuno

uporabo skozi vse leto. Tu je še športna dvorana, izjemna struktura, ki ima 2.000 sedežev za publiko. Prav to športni dvorani omogoča, da je namenjena mednarodnim športnim dogodkom. V športni dvorani potekajo različne tekme različnih športnih panog, pa naj gre za judo ali kick boxing, kotalkanje, seveda tudi rokomet in košarko. Na primer: od 23. do 26. oktobra bo v dvorani 'Trofeo delle regioni' ('Trofeja dežel') v hokeju in kotalkanju, gre za dogodek, ki bo v Lignano pripeljal veliko športnikov in ljubiteljev teh športov. Konec leta bo v Lignano tekmovanje v plavanju s plavutmi. Prav s temi dogodki skupina Getur ponuja mednarodno pomembne dogodke, kar ima seveda dobre posledice za celotno območje. Skupina Getur pa ni samo morje. Lepota pogorja Dolomiti Pesarine je namreč območje, kjer se nahajajo tri strukture, v katerih lahko prenoči 1.000 ljudi, nahajajo se med travniki in potoki na sončni

strani planote Piani di Luzzza v občini Forni Avoltri. Tudi tu je bila letošnja turistična sezona boljša kot lanska. Pomembno je, da imajo te strukture posebno ponudbo za šole, kjer le-te najdejo prostor za igro, a tudi za vzgojo, saj se tu šolarji prvič srečajo s snegom. Cepile poudarja: "Veliko italijanskih šol pozna in prihaja v te kraje, saj razpolagajo z velikimi prostori za kulturno in vzgojno

in športno dejavnost. Ne smemo pozabiti, da ponudbo teh struktur zelo cenijo družine". Skupina Getur pa ima izjemen in zelo kvalificiran odnos do ljudi s posebnimi potrebami. Skupina Getur ima tako v Lignano kot na planoti Piani di Luzzza več sto opremljenih sob za osebe s posebnimi potrebami in je zato hvaležna destinacija za številna združenja, ki skrbijo za

tako z organizacijskega vidika kot s svojo ponudbo skupina Getur predstavlja stvarnost, ki je mednarodnega pomena, saj smo prisotni po vsej Evropi in tudi drugod. Naj bo dovolj, če povem, da pri nas potekajo 'campi', ki se jih udeležujejo športniki z vsega sveta, od Singapurja do Kitajske in Kanade. V Lignano smo, na primer, imeli tudi 'camp' za plavalce iz Dubaja. To je zares pomemben rezultat".

ljudi s posebnimi potrebami in jih zato radi pripeljejo v te kraje, kjer imajo tudi možnost športnega udeleževanja. "Ni naključje, da prav v naši dvorani v Lignano", pravi direktor, "potekajo mednarodna tekmovanja v namiznem tenisu in v košarki za tiste, ki so na invalidskih vozčkih. Različnih športnih disciplin je zares veliko!" Skupina Getur namerava tudi v prihodnosti potrditi svoje poslanstvo in ostati povezana z območjem, kot tista osrednja točka: "V teh dneh že načrtujemo nekatere časovne termine v turistični sezoni 2016-2017 za velike mednarodne prireditve", zaključuje Cepile, ki še dodaja: "To nas navdaja z velikim zadovoljstvom, saj se zavedamo, da

